

KECSKEMÉTI

1987.
MÁRCIUS
ÁRA: 12 FT

SZEMLE

Lehessen-e kerékpározni vagy sem, s ha igen: hol? (3. oldal)

Névszokások '86 — Adrienn és Gábor „győzött” ● Fürdővárosi elképzelések ● Mit csinál a közterületi zsűri ● Bemutatkozik az Esthajnal diszkó ● Postai tervek ● Számítógép az iskolában ● Szextanácsadás és tinikozmetika ● Gondolkodó gimnazisták ● Amerikából jöttek ● Régi zene ● Dolly-ajánlat ● Az alkoholizmus

Kecskeméten ● Panaszfal ● A művelődési intézmények, a mozik részletes műsora ● Sport: Dutép-csodák nyomában ● Kötőre Emese pszichológus az iskolaérettségről ● Várostartó: polgármesterek a két világháború között ● Közönségszolgálat: ÉKÜ és növénypatika ● Anyakönyvi hírek ● Keresztrejtvény

NÉVSZOKÁSOK '86

Adrienn és Gábor

Az 1986-ban tartott névadóünnepségek tapasztalatait — 252 fiú és 248 lány névválasztását — elemezték a Családi és Társadalmi Ünnepségeket Szervező Irodában.

A 248 lány számára 66 névből választottak, míg a fiúk 60 keresztnévet kaptak. A lányok „választéka” jelentősen csökkent (a különleges utónevek elmaradtak, vagy csak második-ként adták őket), a fiúk ugyanakkor éveken át mellőzött hagyományos neveket — is — kaptak. Általában véve gyakoribb, hogy két keresztnévet is adtak egy-egy gyermeknek.

A lányok neveinek népszerűségi listáját az Adrienn vezeti (15-en kapták ezt), majd a to-

vábbi sorrend Ágnes (12), Anita (11), Szilvia (10), Katalin és Éva (9—9). Ez azt jelenti, hogy vége az Ágnesek három éve tartó töretlen uralmának. Meglepetés ugyanakkor az Adrienn „győzelme”, hiszen az utóbbi esztendőben a ritkábban választott nevek mezőnyében volt.

A fiúknál a Gábor győzött (19), a második az Attila és a Tamás (16—16), majd a sorrend ez: László (14), István (13), Péter és Sándor (10—10). Ebben nincs semmi szokatlan, a Gábor

és a Tamás évek óta igen népszerű. Visszatérőben a László, az István, a Péter és a Sándor is — ezek, mint köztudott, szép hagyományú keresztnévek.

A lányok közül harmincnyolcan, a fiúk közül pedig 21-en kaptak olyan nevet, amit senki más nem. Csak egy-egy Anna, Julianna, Gyöngyi, Klára, Teréz, Albina, Celesztin, Írisz, Jetta, Linda, Vivien és Zsaklin illetve — a fiúknál — Árpád, Géza, György, Imre, Mátás, Donát, Patrik, Szilárd és Zsombor utónevet választottak a gyerekeknek.

Érdekeség: a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézete két esetben engedélyezett kecskeméti gyermek számára különleges keresztnévet. Egyik névnek nem volt magyar megfelelője, míg a másikonál hozzájárultak a megadott írásmódtól való eltéréshez.

P. Gy.

Kecskemét — fürdőváros?

Egy kísérlet kapcsán terjedt el a hír a városban, hogy a Vízmű Vállalat kezelésében lévő termálvizes kútból gyógyvíz folyik, amely alkalmas arra, hogy hasznosítására gyógyfürdőt alapítsanak. — Mi igaz a híresztelésből? — kérdeztük a legilletékesebbet, a kísérlet lefolytatásával megbízott dr. Görög Árpád reumatológus főorvost.

— Valóban van Kecskeméten gyógyvizes kút, nem is egy, hanem kettő, az egyik a fedett uszoda területén, másik a Széktói uszodában van, egymástól mintegy hatszáz méterre. Laboratóriumi vizsgálatok bizonyítják, hogy mindkét kútnak igen magas a sótartalma: alkálihidrogénkarbonátos-kloridos-jódos ásványvíz folyik belőle. Kémiai összetételük tehát megfelelő gyógyvizeknek. A dolog azonban nem ilyen egyszerű.

— Mi kell még a gyógyvízzé nyilvánításhoz?

— Bonyolult procedura, nem is ismertetem. Epp elég volt utánajárni. A lényeg viszont az, hogy csak az olyan ásványvíz nyilvánítható gyógyvízzé, mely-

nek gyógyító hatását kísérlet bizonyította.

— Hogyan zajlik egy ilyen kísérlet?

— Úgynevezett „kettős vak” módszerrel végeztük a vizsgálatot. Hipotézisünk szerint a kecskeméti hévíz javít a mozgásszervi, kopásos betegek állapotán. Kiválasztottunk 85 olyan beteget, akik a hangzatos nevű, de annál fájdalmasabb Bechterew-kórban szenvednek. Közülük 70 vett részt végig a megtehetően fárasztó kísérletben. Két csoportra osztottuk őket, véletlenszerű kiválasztás alapján, majd húsz napon keresztül mindennap félórás, 36 °C-os vízben kezeltük őket. A lényeg az volt, hogy az egyik csoport a

vizsgált ásványvízben, a másik pedig olyan csapvízben fürdött, amelyet különféle adalékokkal színben, szagban hasonló állagúvá tettünk. Nagyon fontos feltétele volt a kísérletnek, hogy sem az értékelést végző orvos, sem a betegek nem tudták melyik medencében van az ásványvíz, melyikben pedig a művi úton hasonló külleművé tett csapvíz.

— Mi lett az eredmény?

— Fényesen bizonyította, hogy a kecskeméti ásványvíz gyógyító hatását, pl. a kezelt betegek 72%-ánál csökkent a fájdalomindex, szemben a kontrollcsoport 28%-ával.

— Hogyan tovább?

— Az eredményeket felterjesztettük az Egészségügyi Minisztériumba, ahol a kedvező eredmények alapján nyilván kedvező döntés születik majd. A gyógyvízzé nyilvánítás akkortól érvényes, amikor azt közléstesszik az Egészségügyi Értesítőben. Ez 2—3 hónapon belül várható.

Szombathy Zoltán

Közterületi zsűri

Építész, grafikus, kertész, kereskedő és még sok más hivatás képviselőiből megalakult a közterületi zsűri.

A városi tanács műszaki osztályát illeti meg az a jog, hogy a közterületre kihelyezendő reklámfeliratokat, hirdetőtáblákat, padokat engedélyezze, vagy — szükség esetén — megtiltsa. E jogköre gyakorlását kívánta demokratizálni a tanácsadó

zsűri létrehozásával, így sokoldalú szakmai vélemény alapján tudja eldönteni egy-egy engedélykérelem sorsát. Ezen túl azt is várja a zsűritagoktól, hogy nyitott szemmel járva, észreveggyék a városban az ízléstelen reklámokat, oda nem illő tárgyakat.

Nemcsak a hivatalos zsűri, hanem valamennyi városszerető polgár segítheti a városkép szé-

pítését célzó munkát. Bármely olvasónk, ha bosszantó, városképet rontó visszasságot vesz észre jártában-keltében, jelezheti ezt a zsűri titkárságán: a városi tanács műszaki osztályán személyesen, vagy egy rövid levélben, amelyet a „Közterületi zsűri Kecskemét, Kossuth tér 1. szám” címre küld be. Biztos lehet abban, hogy legkésőbb két héten belül, a közterületi zsűri következő ülésén szakemberek vizsgálják és vitatják meg az észrevételt. A döntést a városi főépítész hozza meg. (Sz)

Kerékpározni — biztonságosan!

Szerte a világon reneszánszát éli a kerékpározás. Hazánkban is egyre inkább terjed, ám nem veszélytelen. Kinek ne szorulna össze a gyomra, ha gyermeke egy nagyforgalmú úton — és sokszor egy nyomtávon — nyomja a pedált személy- és teherautókkal, sőt kamionokkal. A megoldás csak egy lehet: kerékpárutak létesítése. Kecskeméten néhány kilométeren sikerült elválasztani a kerékpáros közlekedést a gépjárműforgalomtól, az elért eredmények azonban semmi okot nem szolgáltatnak az elégedettségre.

A városi közlekedésbiztonsági tanács az elmúlt év folyamán felmérte a kerékpárút-létesítés további lehetőségeit. Azt állapította meg, hogy a bevezető útszakaszokon jelentősen javult a helyzet, a belső területeken kell most már elsősorban fejleszteni.

Egyetlen bizottság sem lehet alkalmas azonban arra, bármennyi tagja is van, hogy egyedül meghatározzon egy ilyen szerteágazó és bonyolult feladatot. Ehhez minél több városlakó véleményét is feltétlenül ismerni kell. A közlekedésbiztonsági tanács több száz kérdőív szét-

küldésével próbálja minél több kecskeméti véleményét meg tudni. Mi is szeretnénk ehhez a munkához hozzájárulni. Akinek tehát szívügye a kerékpáros közlekedés, levélben írja meg a városi közlekedésbiztonsági tanács címére (Kecskemét, Katona J. tér 3.), hogy mely útvonalakon szokott rendszeresen kerékpározni és mely útvonalon közlekedne szívesebben, ha az kellően biztonságos lenne.

Kérjük az ötleteket, mely útvonalakon lenne szükséges a kerékpáros és gépjárműforgalom szétválasztása, valamint azt, hogy szükséges-e a város főterén a kerékpáros forgalom átvezetése megfelelő útvonal kijelölésével, ugyanis jelenleg — elmenttben a közhiedelemmel — aki a főtéren kerékpározik, szabálysértést követ el.

Néhány eddigi ötlet, gondolatébresztőnek: kerékpárút lenne létesíthető a Rákóczi út középső sávjában, a gyalogos sátnyon; szükséges lenne kiépíteni Hetényegyházáig, s — állítólag — minden közlekedő csak jól járna, ha a Kiskőrútra nem engednék rá a kerékpárokat.

(Sz)

DOBÓ KÖRÚT Szebb homlokzatot!

Egy-két kisebb helyiség kivételével élet költözött a Dobó körút menti hatalmas lakóépület alsó két szintjén kialakított — Kecskeméten ez ideig egyedülálló — emeletes üzletsor valamennyi önálló részlegébe. Olyan intézmények kerültek ide, mint például az Expressz Utazási Iroda, az IBUSZ, az OTP Városi Fiókja, melyek mind-mind nagy forgalomra számíthatnak, s olyan boltok, melyek többsége — hogy csak a Húsáruházat, az Omnia boltot, vagy a Képesboltot említsük — az igen színvonalas választékkal, s a reprezentatív belsővel joggal számíthatnak a vásárlók ostromára.

Az üzletsornak azonban vannak árnyoldalai is. Az épület külső megjelenése nem éri el azt a szintet, mint amit a tervrajzok ígértek: a homlokzat meglehetősen monoton, monumentális, az emeleti üzletsor párkányzata vaskos, ormótlán, egyáltalán nem csábít korrozásra, kiraktnézésre. A másik probléma a feljutás. Helyismeret kell ahhoz, hogy tudjuk, hol lehet felmenni a felső szintre. Harmadszorra: lent az utcán sétálva bizony nehezen lehetne kikövetkeztetni, hogy egy szinttel feljebb található a város egyik legizgalma-

sabb, legérdekesebb bolja, a Képesbolt.

— *Várható-e, hogy ezekben az ügyekben valami változás következzen be?* — Erről kérdeztem meg Öveges Lászlót, a város főépítészét.

— Mindenképpen jogos a kritika, — mondta a főépítész. — Más a terv és más a valóság. Igyekezzünk is, hogy ezen változtassunk. Ebben segítségünkre vannak az itteni boltok is.

— *Mit terveznek tenni?*

— Tervezünk olyan napvédő ernyőket, melyek a boltok felé kifesztve derűsebbé, változatosabbá tehetik a két alsó szintet. Először arra is gondoltunk, hogy a vászontetők színét is meghatározzuk, de az tűnik ész-

szerűbbnek, hogy ezt a boltokra bizzuk, az a lényeg, hogy legfeljebb két szint használjanak, az egyik a vászon alapanyaga, a másik a felirat. Így jelentős reklámfelülethez is juthatnak. Ugyanakkor a vászonernyők kiküszöbölhetik azt a sajátos, nyomasztó érzést, amelyet az ember egy hatalmas tömegű fal tövében érez: megbontják, lezárják, intímmé teszik a vásárló szinteket, kisebb zápor, vagy a napsütés elől is jó lesz az ernyők védelmében a kirakatokat nézegetni. Ha sikerül partnereket találni, a tetőre fényreklámok kerülhetnek, ezek az esti városkép színvonalát is javíthatnák, ugyanakkor a hirdető cég számára is igazán jó a helyük, hiszen a város számos pontjáról

jól látható ez az épület. Már akadt is két jelentkező.

— *Az emeleti szintre való feljutást hogyan kívánják javítani?*

— Készülnek a tervek, egyelőre a középső feljáró lefedésére. A kivitelezés kérdésében, s hogy ki viselje a költségeket, még nincs döntés. A lefedés nemcsak védené az időjárástól a lépcsősort, hanem felhívna a figyelmet is arra, hogy hol lehet feljutni az emeletre. Ezen kívül a földszinten tájékoztató táblák, sőt, az említett Képesbolt kezdeményezésére, árubemutató vitrin létesítését is engedélyeztük. Bízom abban, hogy a felsorolt elképzelések megvalósulásával az emeletes üzletsoron pezsgő, élénk élet alakul ki.

(Szombathy)

Esthajnal diszkó

Esthajnal. Egyre több fiatal számára cseng ismerősen az SZMT Művelődési Központ új diszkójának a neve. Megalakítása az Ars Légió menedzserének, Gór Józsefnek a nevéhez fűződik.

— Az Ars Légióval számos helyen fölléptünk már; ilyenkor — természetesen — minden jó ötletre felfigyelünk. Én például azt vettem észre, hogy valami megváltozott a diszkókban.

— *Éspedig mi?*

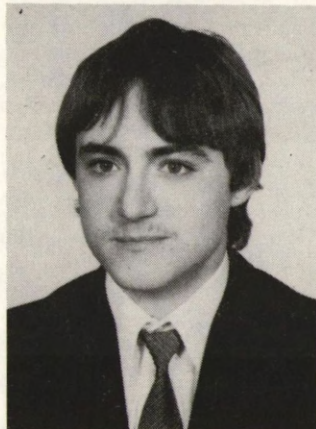
— Eddig maga a diszkós jelentette a látványt, újabb azonban külön műsorok adnak pluszt a zenéhez. Valami ilyesmit szerettem volna meghonosítani Kecskeméten is. Így találtam ki az Esthajnal diszkót, melynek a színpaddal rendelkező SZMT Művelődési Központ ideális színhelye.

— *Mitől más az Esthajnal, mint a többi diszkó?*

— Ha szabad így fogalmaznom: az egésznek egységes képe van, a plakáttól a díszletekig, ezt én rettentően fontosnak tartom. A tartalom is újszerű: magát a diszkót négy-öt alkalommal megszakítjuk műsor kedvéért. Táncosok mutatnak meg produkciót, színészekkel készül interjú, neves zenészekkel váltunk szót. Kecskeméten az Esthajnal diszkóban mutatkozott be először a lézer.

— *Siker?*

— Általában négyszáz fiatal vált jegyet — több csak azért nem, mert be sem férne. Bakóczy László és Komlós József vezeti magát a diszkó — úgy látom, szimpatikusan a közönségnek. Itt kell köszönetet

mondanom Kárpáti Sándornak, is aki sok mindenben segít tanácsaival.

— *Tervek?*

— Azon törlöm a fejem, hogy „Rockcsarnokot” szervezek — tulajdonképpen már arra is volna jelentkező, hogy hol legyen a helyszíne — de erről még folynak a tárgyalások.

— *Ez mind azt is jelenti, hogy hűtlen lettél az Ars Légióhoz?*

— Dehogynis! Április 10-től ismét turnéra indulunk a KFT-vel, májusban ORI-vizsgát teszünk.

—if.

Postai tervek

Hol és mikor bővül a telefonhálózat — napjaink sokakat foglalkoztató kérdése ez, hiszen az igénylők száma ötezret meghaladó. Ha az utóbbi évek fejlesztését nézzük, elégedettek lehetünk: soha ennyien nem kaptak telefont, mint az elmúlt fél évtizedben. Mire számíthatunk az idén és jövőre? A Bács-Kiskun Megyei Távközlési Üzem vezetője, Gyenes Géza a Kecskeméti Szemle rendelkezésére bocsátotta elképzeléseiket — utcák szerinti megosztásban. Íme!

Damjanich utca, Bagi László utca, Reile Géza utca: 120 új állomás.

Dobó körút: 100 új telefon.

Petőfi Sándor utca 2—14: 60, Petőfi Sándor utca 1—11: 50.

Batthyány utca, Horváth Döme utca, Árpád körút: 150.

Vacsi köz: 100.

Műkertváros: 80.

Petőfi Sándor utca: 100.

Hunyadiváros: 100.

A Széchenyivárosban — ahol új konténert telepítenek — 600 — 700 új állomást létesítenek.

(B)

Számítógép az iskolában

A tudomány termelőerővé válásának népgazdasági szempontból közvetlenül is jelentős kérdése a számítástechnikai program iskolarendszerű megvalósítása. A számítógépek kezelése, az ezzel kapcsolatos ismeretek terén nem túl jelentős a lemaradásunk az élenjáró országokhoz képest, a számítástechnika alkalmazását illetően viszont lényegesen nagyobb a hátrány. Ennek csökkentését elsősorban azoktól a fiataloktól várhatjuk, akik ma az általános- és középiskolák padjaiban tanulnak.

A feladat intenzív megvalósításával 1984. óta foglalkozunk, melyhez jó példaként szolgáltak a már korábbi intézményi kísérletek, kezdeményezések (Katonai József Gimnázium, Petőfi Sándor Általános Iskola) és a Neumann János Társaság serkentő tevékenysége, mely a Szalvai Mihály Úttörő- és Ifjúsági Otthon Logi Klubján keresztül nagymértékben hozzájárult az érdeklődés felkeltéséhez. Az idő sürgetett, egyre több családban megjelent a személyi számítógép, az induló számítástechnikai tanfolyamokra már csak egy-két hónapos „sorbanállás” után lehetett bekerülni.

1984 januárjában a megfelelő fogadtatás érdekében a kecskeméti igazgatók számára tanfolyamot szerveztünk. Ezt követően a legkisebb tanyai iskolát is elláttuk egy-egy Primó készülékkel.

Az egyéb iskolai szemléltető-eszköz-beszerzések átcsoportosításából képződött anyagiak 1985-től kiegészültek a megyei tanács támogatásával. Ekkor jelentek meg, már elfogadható áron, a Commodore típusú számítógépek (C-64, C-16, C+4). Az áttörést az 1986-os esztendő jelentette, mikor a pedagógiai intézet közreműködésével 300 számítógéppel gyarapodott állományunk.

A középiskolák és az általános iskolák ma már együttesen 451 géppel rendelkeznek. Primó és HTZ típusú hazai gyártmányok 66 db, Commodore típusok 363 db, egyéb típus 22 db.

Figyelemre méltó, hogy a legkisebb általános iskolában is legalább négy számítógép található, de vannak intézményeink (Zrínyi Ált. Iskola) ahol ez a szám a harmincat is meghaladja. Középfokú tanintézményeinkben az ellátottság valamivel kedvezőtlenebb (3–26 db). Természetesen itt néhány gép értéke — a követelményeknek megfelelően — több száz ezer forint.

A szakemberképzés megoldása tanfolyami úton történt. Dícséretes, hogy több iskola önállóan, saját pedagógusai számára megszervezte a felkészítést, de a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Intézet is folyamatosan támogat bennünket. Ahol pillanatnyilag még nem biztosított megfelelő létszám, a felkészített pedagógus, ott az ún. „mozgó bázis” nyújt segítséget, mely menetrendszerűen szállítja a pedagógiai intézet szakembereit és a kiegészítő eszközöket. (Matiász János Ballószög, Szarkási Ált. Iskolák).

Ma már 128 pedagógus alkalmas arra, hogy a számítástechnika oktatását ellássa.

Bázishelyek kialakítására több általános és középiskola nyújtott be pályázatot, de a korlátozott anyagi lehetőségek miatt csak 3 intézményt lehetett kijelölni. A jelentős, de megtisztelő feladatot a Molnár Erik és a Zrínyi Általános Iskola, a középfokú tanintézetek közül pedig a Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskola kapta meg.

Feladatuk nemcsak a számítástechnika elsajátításához nyújtott módszertani segítség, hanem annak kimunkálása, hogy a számítógépek a külön-

böző szaktárgyi órákon miként hasznosíthatók az ismeretek szemléletesebbé tételében, az összefüggések jobb megvilágításában.

A tanulók háromféle szervezeti keretben sajátíthatják el az ismereteket;

- Speciális tagozat formájában. Ilyen osztályok a Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskolában működnek.
- Fakultáció formájában, mely általános és középiskolában egyaránt megtalálható. Sajátossága: órarendbe beépülő, választható, de nem osztályozott tantárgy.
- Végül, a legelterjedtebb forma, a szakkör.

A megoldandó feladatok közül kiemelt fontosságú a szükség és alkalmas televíziók biztosítása, melyből közel 100–150 db beszerzését feltétlenül indokoltnak tartjuk. Sajnos ilyen mennyiség szállításában pillanatnyilag a VIDEOTON nem tudott segítségünkre lenni.

Ugyancsak nagy jelentőségű kérdés a karbantartás és a javítás megoldása. A megyei tanács vb művelődési osztályával közösen olyan döntés született, hogy a feladattal a 623. sz. Vágó Béla Szakmunkásképző Intézetet bizzuk meg, ahol ilyen jellegű (számítógép-javító műszerész) képzés is folyik. A bázisműhely elsődleges feladata Észak-Bács-Kiskun megye iskolai számítógépparkjának karbantartása.

Az eddigi eredmények figyelemre méltóak, törekvésünket, hogy a tanyai és belvárosi gyermekek számára egyaránt hozzáférhetővé tegyük a számítástechnika „varázsát”, sikerült teljesíteni.

Császár Cirill
osztályvezető

SZÜLETÉSTŐL A SZÜLÉSIG — A BATTHYÁNY UTCÁBAN Szexotanácsadás és tinikozmetika

Az elmúlt év végén kezdődött meg a rendelés az új, Batthyány utcai nővédelmi központban, ahol csecsemő- és gyermeknőgyógyászat, nővédelmi tanácsadó és terhesgondozó kapott helyet. Azaz: születéstől a szülésig itt látják el ezentúl a szebbik nem képviselőit a gyógyításukra, egészségük megőrzésére felelősödött orvosok, s az ő munkájukat segítő más szakemberek. Köztük egy pszichológus és egy kozmetikus.

A központ repertoárja azonban még korántsem teljes. A gyógyítási, gondozási feladatok teljesítése mellett valami olyasmire is készülnek itt, ami első hallásra szentségtörésnek, de legalábbis különösnek tűnik. A „szövetkezőkkel beszélgetünk.

Koncz doktor, a gyermeknőgyógyász a nővédelmi központtal kapcsolatos „Nagy Tervek” talán leglegkesebb híve.

— Ennek a központnak a legnagyobb lehetősége, hogy „megcsipje” a tizenéves korosztályt — vág rögtön a dolgok közepébe. — A leendő anyák felelősségérzetét kell felkelteni: ahogy ma élsz, azzal már a terhessegre készülsz! Mert előbb-utóbb mindenki akar egy szép kisbabát.

— Az orvos egyik dolga azt hiszem éppen az, hogy megtanítsa a lányokat az „előbb”, illetve „utóbb” befolyásolásra...

— Igen, ha már nem tudjuk őket lebeszélni a szexuális élet korai elkezdéséről, legalább a nem kívánt terhesség elkerülésére igyekszünk megtanítani őket. Csakhogy nehéz dolgunk van: nagyon kevesen készülnek tudatosan az első „igazi” testi kapcsolatteremtésre, még kevésebben keresnek föl orvost előtte. No, de ha a hegy nem megy Mohamedhez, ugye, Mohamednek kell elmennie a hegyhez.

Negyedév óta kollégáimmal együtt rendszeresen tartunk fogadóórákat a város kollégiumaiban. A diákokthoz, távol a szülőktől, teljesen magukra hagyva a tinédzserkor sajátos gondjaival. Hozzánk bizalommal fordulhatnak, fordulnak is. Most elsősorban rájuk számítunk a nővédelmi központ tiniklubjának beindításában.

— Tiniklub egy egészségházban?! Bizonyos kereskedők jutnak eszembe bizonyos templomban, s ők is kiűzetek...

— Nem egy hagyományos, angolszász típusú klubra kell gondolni! A mi klubunkban testi-lelki harmóniájuk megteremtéséhez kapnak segítséget a fiatalok. Közvetve persze ez is az egészséges utódok érdekében történik. Akkor is, ha a pszichológusunkhoz forduló kislány, vagy a kozmetikusunktól tanácsot kérő fiú (!) egy-két hét múlva „csupán” annyit könyvel el eredményként: gátlások nélkül, kulturáltan tudnak közeledni egymáshoz. Az is később kamatozó befektetés, hogy a

tiniklubba járók valószínűleg akkor is visszatérnek majd, ha rászánják magukat a felnőtt szerelemre, mondja már búcsúzóul dr. Koncz István adjunktus. Várják a betegek. Magunkra hagy bennünket két leendő kolléganőjével, Kötörő Emesével és Perényi Mónikával.

Emese, a pszichológus a nevelési tanácsadóban dolgozik. Nem idegen hát számára a kamaszdók ezernyi gondja-baja. Igaz, maga is csak a felénél tart még élete harmadik évtizedének. A tiniklub majdani látogatói elsősorban szexuális problémákkal fordulhatnak hozzá.

— Azt tapasztalom, hogy a mai tizenévesekben óriási szorongás él. Nem is kinyúl nekik: már nem gyerekek, de nagyon soká tekintik még őket felnőtteknek. De akkor hogyan viselkedjenek?! Az általános bizonytalanságon belül elképesztő a többségüket jellemző szexuális tudatlanság. És a legtöbb gond ebből adódik.

— Furcsa ezt hallani, hiszen a könyvesboltok, könyvtárak polcain tucatszám állnak a felvilágosító kiadványok.

— Az összes együtt nem ér annyit, mint egy személyes beszélgetés valakivel, akiben megbízik a fiatal, s aki tapasztalatánál, tudásánál fogva hasznosítható tanácsot is tud adni. Saját, speciális kérdéseire ugyanis senki nem talál éppen arra illő választ a könyvekben. Nem is találhat. A könyveknek nem ez a feladatuk.

— Mikor fog rendelni a nővédelmi központ pszichológusa?

— Remélem, mire ez a be-

A tiniklub-team: Kötörő Emese, dr. Koncz István és Perényi Mónika

szélgetés megjelenik, már elkezdjük az érdemi munkát. A terveink szerint havonta egyszer — például minden hónap első hétfő délutánján — állna nyitva a fiatalok előtt a ház. Az elején persze, maguktól nem hiszem, hogy csak úgy besétálnak és előadják legféltettebb titkaikat. Ide kell szoktatni őket különböző, közösségi formában lebonyolítható programokkal. Nekem már az okoz előre fejtörést: hogyan nyerhetők meg mindennek a fiúk? Mert növédelem ide vagy oda, egy szexuális kapcsolat harmóniája tőlük is függ...

Mónika, a kozmetikus hivatása reklámja. Harmatos szépsége irigylésre méltó, szavai pedig hozzáértő szakemberről árulkodnak. Mikor kissé kételkedve kérdezem, miért van rá is szüksége ennek a munkacsoportnak, Emeséhez hasonlóan, tapasztalataira hivatkozva válaszol.

— Tizenéves korban halatlan jelentőséget kap a külső. A legtöbben elégedetlenek vele. A főbűnösök a pattanások, sokakat teljesen lebénít a megjelenésük: nem

mernek társaságba menni, ismerkedni. A kozmetikus azon túl, hogy segít a mitesszerek eltüntetésében, a pszichológushoz hasonlóan, „gyóntató” is. Nálunk kipanaszkodják magukat az emberek, amitől nemcsak a bőrük, a lelkük is felfrissül.

— Tanácsokat is kérnek tőled? Most nem csak olyanokra gondolok, hogy milyen éjszakai krém használjanak...

— Persze. Ha tudok, válaszolok rájuk. De a szigorúan vett szakmai kérdések is mindig magukban rejtenek egy kimondatlan másikat. Itt a tiniklubban az lesz

majd a dolgom, hogy mindezekre megfeleljek. Ha szükséges, javasolni fogom, hogy keressenek föl a munkahelyemen, a szolgáltatóházban is. Hihetetlen, mekkorát tud változtatni az emberen egyetlen kezelés is.

— Ezt hogy értsem? Mert azt nem hiszem el, hogy fél óra alatt bálkirálynőt tudsz varázsolni Hamupipőkéből!

— Pedig előfordul. A múltkor elhozta hozzám tizenöt éves kislányát is az egyik kuncsaftom. Előtte a lány az utcára alig mert lépni a pattanásai miatt. Az első kezelés után már azt újságolta boldogan: képzeljem, sikere volt! Hogy mitől? A belső sugárzásától, feléledt önbizalmától, attól a tudattól, hogy ő igenis szép — vagy legalábbis mindent megtett azért —, hiszen kozmetikusnál járt... Ezt az önbizalmat segíték én meg alapozni a hozzám fordulóikban. Ha sikerül, teljesen eltörlődik annak a jelentősége, hogy ott van-e még az a pattanás, vagy sem.

* * *

Ezek voltak a tervek — január közepén. Reméljük, azóta tényleg elkezdődött — Emese szavaival élve — az érdemi munka. Sok sikert hozzá! Szabó Klára

KÜLÖNÖS TÁRLAT A KATONÁBAN Gondolkodó gimnazisták

Nyílik az ajtó, csikorog, kenetlen. Előterbe lépsz, faburkolat, fogasok, néhány öreg műbőr fotel a tucatfajtából. Két teljesen üres kiállítási paraván áll jobbról, nem tudod eldönteni, hogy véletlenül maradt-e itt, mert nincs raktár, vagy szándékosan nincs rajta más, csak a legutóbbi kiállítás kosznymai?

Szemben, a belső terembe vezető szűk ajtót hatalmas papírfelirat zárja el: NO! Bejutni csak az O betűn átlépve lehet. Furcsa invitálás zöld lámpákhoz szoktatott, beidegzésekre mozduló lábadnak: Tiltásra elindulni? Legyen!

A terem zavarba ejtő. Fény alig. Jobbára csak irányfények.

Első pillanatra nem tudod, hogyan is reagálj. Fordulj vissza, félmosollyal igazat adva a bejárat felőlítésnek? Maradsz. Szemedbe ötlök egy téglafal, amelyből kókadt, láthatóan kiszáradófélben lévő virág csüng alétan. ÉLET. Átellenben az „Amatőrök utcája”. Szénrajz egy lepedőn: fal. Úgy tűnik, valóban áthatolhatatlan.

Egy semmibe nyíló ajtó, egy koncentrikusan betört tükör. Milliő darabra széteső arcodat látod, balra fenn a felirat is betolakodik a látótérbe: JÖVŐ. Tényleg ilyen lenne? A padlón újságpapírozón, összegyűrve. Botladozol benne. Egy arc, amelynek csak szája van. Végláthatatlan hosszúságban ömlenek belőle a SZAVAK.

Egy akusztikus álom-fül sókerámiából. Muszáj hozzátapasztanod a füledet. Alig hallhatóan, monoton egykedvűen csepeg, csepeg a víz.

Kukába botlasz, bosszankodol. Megint egy áthallás! Belepillantasz. A fenekéről kiabál a jólismert jel, az atomhalál ellen kérve segítséget. Akárhová fordulsz a cseppnyi teremben, tárgyak, dokumentumok, fontosnak érzett világképarabkákat, tárgyallegóriák akadnak utadba.

Kiállítás. Néhány jelenlévő arcán jól látható tétováság. Még mindig keresi a megszóktatott tárgyak valamelyikét, egy képet, egy keretet, egy visszacsillanó üveglapot, amihez mérheti, hasonlíthatja eddigi kiállításélményeit, amibe kapaszkodhat. Ilyet nem talál.

Másik arc. Ő másféle fonalat keres. Megérezte: ez egy GONDOLATI ALKOTÁS, vagy felfejti, vagy nem, de próbálkozik. Ha megtalálja a kulcsot ehhez az egyéni mitológiához, a részese lehet. Hogy a tárgyak, a gondolatok némelyikével találko-

Dömötör Judit és Pusztai Anikó

hatott már más tárlaton is? Meglehet. De így, ebben a kontextusban biztosan nem. Itt sajátos belső energiák szervezték rendszerré a látottakat. Ilyet nem tud lemásolni az ember. Ha így tesz, a tárgyak elveszítik értelmezhetőségüket.

Járkálj a tárgyak, személyes élettörténetek, a fontosnak kikiáltott motívumok között, s hagyd, hogy szembesülj mindazzal, ami ebben a teremben körülvesz. Két 16 esztendő gimnazista közlendőjével találkozol.

Pusztai Anikó és Dömötör Judit a Katona József Gimnázium másodéves tanulói. Nincsenek képzőművészeti ambícióik. Gondolataik vannak, amelyhez személyiségükhöz megfelelő kifejezési formát kerestek. Külön világot teremtettek így. Két hétre.

A vállalkozás teljesen újszerű iskolánkban. Arra sok példa van, hogy jól rajzoló tanulóink az iskola nyilvánossága előtt bemutatatták munkáikat. A mostani kiállítás első a maga műfajában. Nagy merészség kellett hozzá. A levegőben lógott és lóg

annak a veszélye, hogy néhány felháborodott izlésű ember úgy, ahogy van, dilettánsnak nyilvánítja az egész próbálkozást.

Lehet, hogy kettejük nyelve még nem mentes a botlásoktól, sőt, olykor a dadogástól sem. Lehet, hogy kétszemélyes világuk egy-egy látogató képzeletében visszhangtalan marad, s a személyes mikrokozmosz nem nyer értelmet, nem talál kapcsolódási pontokat.

Mégis: két ember kibújt a diáklét kényelmes uniformisából, s autonóm megérzéseit, elképzeléseit közölte a világról. Alkotó módon, csak önmaga tudására, hitére, energiáira építve. Vállalva a megmértetés kockázatát, a nagy bukás lehetőségét is.

Felfogásuk az életéről persze nem mentes egyoldalúságoktól. De közölték ezt nyíltan, alkalmat adva az eltérően gondolkodóknak a megnyilatkozásra.

Erre az emberi magatartásra pedig, jobban mint valaha, nagy szükségünk van. Nemcsak egy gimnázium falain belül.

Kriskó János

HETVEN FOK MELEG — MÁRIA NÉNI HÁROM ÉLETE Amerikából jöttek

Kecskemét, Széchenyi sétány. Tizenhetedik éve lakik itt egy házaspár, Nágel Gyula és felesége. Mindketten 1905-ben születtek, az idős hölgy városunkban.

Hűvös van, csak hetven fok a „tempicsör”, mondja Gyula bácsi, majd a hosszú beszélgetés során bátortalanul megjegyzi: régóta fúrja az oldalát néhány kérdés. Ugyan áruljam már el neki, hogy tulajdonképpen kik is voltak azok a nyilasok, mit is jelent pontosan a KGST, s miféle testület a munkásörtség.

Hogy lehet hetven fok meleg, s hogy kérdezhet ilyeneket egy széchenyivárosi lakos? Még mielőtt bárki furcsákat gondolna, íme az egyszerű magyarázat: Nágel Gyula 1923-tól 70-ig az Egyesült Államokban élt. A hőmérsékletet Fahrenheit-ben méri, a nyilasokról hallott valamit, a munkásörtség megalakításának körülményeit nemigen ismeri, s mióta itthon van, a KGST-t is csak így, rövidítve emlegeti mindenki. Feleségével, aki 26 évet töltött külföldön, végleg hazatelepültek.

A történet két, különböző szálon indul.

A kisbéres. 1910-ben, a dunántúli Nagydemen apa nélkül marad a falusi csizmadia sokgyermekes családja. Az anya két évig vergődik velük, majd

csemetéit a nagyszülőkre hagyva, „kitámolyog Amerikába”. Onnan küldi a pénzt, s a csomagokat, mígnem az első világháború miatt minden kapcsolata megszakad az itthoniakkal. A kis Nágel Gyula közben az

Kecskeméti lakásukban

elemi iskola után az Esterházy birtokon béresként dolgozik, előbb fogatos, majd négy ökörrel szánt. 1920-ban újra jelentkezik az édesanyja, s maga után hívja a családot. Nehéz a döntés, de itthon nehéz az élet is. 1923-ban kivándorolnak, a legidősebb fiú kivételével.

A konszernek gyáraiban. Az anya Buffalóban, bérelt lakásában fogadja gyermekeit. Nágel Gyula erős fiatalember, nem válogatós, rögtön dolgozni kezd. Radiátorgyár, nehéz fizikai munka a Chevroletnél, majd Du Ponték vegyiüzemében. A marópárát nem bírja a szeme, ezért az acélmű következik. A nagyolvasztó csapolásánál az ő dolga felügyelni rá, hogy a nyersvas és a sajak különböző irányba folyják. Ő szépen keres, nővérei hamar „elkelnek”, a család szétszéled. Nágel Gyula életét négy dolog tölti ki: a munka, az édesanyja, a tekézés és az autó. Utóbbi kettő szenvedélyévé válik, első kocsiját — használtan —, már 1926-ban megveszi.

A baloldalon. 1929. A világ-gazdasági válság kezdete. „Diszpresszió”, mondja Gyula bácsi, magyaros akcentussal. A szakszervezet erősödik, sztrájkok, bérharcok, Buffalóban a CIO-t szervezik. Sok magyar is belép. Gyárbezárás. Gyula bácsi átmenetileg a Dunlop gumiipari cégnél kap munkát. 1930-tól ameri-

Amerikai emlék

kai állampolgár, mindig a demokráciákra, 1932-ben Rooseveltre szavaz. Mint mondja, nem bánta meg, Rooseveltet törvényesítette a szakszervezetek jogait. Ma is büszkén mutatja a gyári belépőt és szakszervezeti jelvényét. A 30-as években Amerikának ezen az iparvidéken sok a baloldali. Még magyar emigráns kommunisták is dolgoztak a CIO-ban. Több ilyen barátja volt, szeretett a klubjukba járni tekézni. Itt 15 centért játszhatott egy game-et, exkluzívabb helyeken ugyanez 25 cent. 32-ben újraindítják az acélművet, de már Siemens-Martin kemencékkel. Gyula bácsi visszamegy, ám 38-ban néhány hónapra az utcára kerül, nem fogy a vas. A háborús készülődés azonban rövidesen minden árut és munkaerőt felszív, nagy a konjunktúra, a baloldal visszasszorul.

A szerencsés lábtörés. Gyula bácsi 1942-ben eltörte a lábát, amiért maig hálálkodik a sorsnak. Így ugyanis a postás csak a kórházi ágyon tudta átadni neki a katonai behívót. Az U. S. Army tehát nélkülözni kényszerül őt a Csendes-óceánon és a partszállások során. A munkába visszatérve ülfoglalkozáshoz jut, az acélmű drótygyárában a dróthúzó szerszámok méretre csiszolása a feladata. Az egykori kisbéres gyémántporral, nagyítóval és mikrométerrel dolgozik. A gyár hadiüzem, Nágel Gyula tehát megússza a háborút. 1944-ben 2700 dollárért — hitelből —, megvásárolja élete első saját ingatlanját, egy kertes házat. Édesanyjával odaköltöznék. Közben egy massachusettsi drótyüzemet áttelepítenek Buffalóba, jönnek a munkások is. Kiderül, hogy órabérük 15 centtel magasabb. A szakszervezet eme-

lést követel, de a háború miatt elnapolják az ügyet. 1945 nyarán visszamenőleg kifizetik a bérkülönbözetet, Nágel Gyula 1600 dollárt kap, amiből rendezi tartozását. 1952-ben eltemeti édesanyját, egyedül marad. Ideje megölni.

Főző Jánosné. Fasl Mária 1905-ben látja meg a napvilágot Kecskeméten. Férje Főző János a Tínger féle épület- és műlakatos cég munkavezetője, saját házuk van a Voelker-telepen, s a húszas években egy fiuk és egy leányuk születik. A második világháborúban Mária néni elveszíti a férjét és a fiát, őt pedig a front 44-ben elszakítja felnőtt leányától, majd nyugatra sodorja. 1949-ben az emigrációs közvélemény hangulatának megfelelően kivándorol Amerikába, s rövidesen megszületik az unokája — itthon. Fiút elveszíteni, megőzvegyülni, leánytól, unokától elszakadni. Negyvenegynéhány éves asszony számára ez egy egész életnek is sok lehet. Mária néni azonban új kezdetet nyit.

Boldog évek. Özvegy Főző Jánosné, a kecskeméti varrónő Amerikában férfiruházati áruházakban, méretre igazító szabóként dolgozik. Ismerősei Bufalóba hívják, itt találkozik Nágel Gyulával. A helyi magyar kolónia Árpádházi Szent Erzsébetről nevezett templomában házasodnak össze. Életüknek elkövetkező szakasza boldog, késői tavasz. Kirándulások a Niagara vízeséshez, Kanadába, New Yorkba. Mindez Mária néninek is tetszik, de igazán megszokni Amerikát sohasem tudja. Egyre többet gondol a lányára, szülővárosára. Az acélművet 63-ban végleg bezárják, az itt töltött 32 év után Gyula bácsi nyugdíjra jogosult. Az

asszony egyre többször súgja a fülébe: gyerünk haza! 68-ban megkapják az állami nyugdíjat is, s Mária néni már nem lehet visszatartani. Gyula bácsiban a szerelem mindennél erősebb (hűséges típus), emellett őt is hívja gyermekkorának kedves emléke, a Bakony. Megvált legújabb kedvencétől a 69-es Ford Galaxy-tól, s 1970-ben, 47 év után, újra Magyarországra földjére lép.

Finálé. A városba beérve Mária néni bizonytalan. Csak a Cifrapalotát és az Újkollégiumot látva nyugszik meg. Kecskeméten vagyunk. Gyula bácsi nemigen találja a helyét. Először azon csodálkozik nagyot, hogy a budapesti utca, ahol ügyeit intézi, a Rosenberg házaspárról van elnevezve. Érthető, hogy alig-alig érti a dolgokat, hiszen a grófi birtokok Magyarországot hagyta itt, s a polgárjogi harcok Amerikájából, a konszolidált népi demokráciába érkezett vissza. Próbál eligazodni a rengeteg újdonság között, de 65—70, s ma 82 éves fejjel ez nehezen sikerül. A legnehezebb azt tudomásul vennie, hogy Amerikában szerzett egzisztenciájánál is drágább kincse, Mária néni, már nem — csak — az övé. Minden kicsüszott volna a kezéből?

Epilógus. Gyula bácsi annyira boldog, amennyire egy ilyen hányatott életű ember lehet. Az egyik szeme sír, a másik nevet. Sír, mert nehezen találja a helyét, mert néha úgy érzi, hogy környezete a szükségesnél nagyobb várakozással tekint a dollárcskek érkezése elé. Nevet, mert jó egészségből van, mégis csak Uncle Sam nyugdíjából él itthon, Mária nénnel. S kérdéseiből kitetszik, hogy próbálja megérteni a változásokat is.

Balai F. István

DOLLY ILLATSZER-SZAKÜZLET

Parfümök, dezodorok, sminkanyagok, arc- és testápolási cikkek — nagyobb választékban, mint gondolná!
Nyitva egész héten!

Üzleti órák: hétfő 14—16, kedd szerda 9—13 csütörtök 14—18 péntek szombat 9—12

DOLLY ILLATSZER — KECSKEMÉT, VÉGH M. U. 1.

Mi is az, hogy „régi” zene?

A hetvenes évek elején egy ötórás tea szünetében furcsa zenét kezdett játszani egy jórészt gimnazistákból álló zenekar. Nem csoda, hogy csak nehezen jöttem rá, mit is furulyáznak lelkesen, több szólamban. Magyarországon ez volt az első alkalom egyike, hogy reneszánsz muzsikát játszott valaki, eredeti hangszerelésben. Elmúlt vagy tizenöt év, ma már valószínűleg nagyon sokan rögtön felismernék e muzsikát. Köszönhető ez többek között Pálincás Albertnek, a régi zene egyik hazai apostolának és azóta is töretlen munkásságának.

— Hogyan jutott eszedbe, amikor minden magára valamit is adó gimnazista „a beatet döngette” teljesen új hangzással kísérletezni és híreket toborozni egy több száz éve elhalkult zenének?

— Tizenkilenc éves voltam amikor egy könyvtárban, kortárs zene után kutatva, mit sem sejtve, kezembe vettem egy Susato gyűjteményt. Akkor világosult meg előttem, mi is az a régi zene. Hallgatók ma is kortárs muzsikát, de csak régit játszottam. Hangszert is váltottam: az oboát blockflötére cseréltem.

— Mi is az, hogy „régi” zene?

— Kérdezhetnél könnyebben is. Ha jól belegondolunk, Bartók zenéje is régi. Alapjában véve a középkor és a reneszánsz zenéjét szokás régi zene címszó alatt emlegetni.

— A hazai mozgalom mikor bontakozott ki?

— Erre is képtelenség pontosan válaszolni. Én csak annyit tudok, a hatvanas évek végén Czidra László volt az, akiről én tudom, hogy igyekezett a műfajt idehaza meghonosítani. Tény, hogy emlegetnek korábbi próbálkozásokat is és igen rövid időn belül követték őt a szakma mai képviselői, számosan.

— Kénytelen vagyok ismét leírni ezt a két szót „Régi Zene”. Ez az együttesetek neve ugyanis.

— 1981-ben egy kiállítás megnyitóján muzsikáltunk először ilyen néven.

— Hogy milyen zenét játszottok, nem lehet vitás...

— Legszívesebben XVI–XVII. századi műveket.

— Társaid?

— Kuna Lajos, zink, posauna,

Kunáné Iglódi Éva blockflöte, ütősök, Keller Mihály görbékürtök, Kovácsné Simon Márta cselló, Károly Erzsébet hegedű és jómagam szintén blockflötén és krummhornon. Közbevetve: szinte számonként változik a hangszerelés és mi is állandóan váltjuk a különböző hangszereket. Van két ma már szinte állandó fővárosi munkatársunk: Lőrincz László furulyán és Hegedűs Sándor dulciánon.

— Hirtelen nekem is gondolkodnom kell, mit értesz te dulcián alatt...

— Nádífúvás, a fagott őse...

— Tényleg... Mondjuk el azt is, hogy a krummhorn azonos a görbékürttel és meglepő módon ez is egy nádífúvás. A blockflöte végeredményben furulyaféle. Tudom, nem szeretsz dicsekedni, így én mondom el, van egy kontrabasszus furulyátok is, F hangolású, két méteres óriás, az egyetlen Magyarországon. Nemrég elkövettétek azt a bravúrt, egy ötszólamú művet úgy szólaltattak meg, hogy a legmagasabb szólal a tenor volt... Mikor lehet legközelebb itthon hallani titeket?

— A Tavaszi Fesztiválon március 26-án.

— Nemrég jöttél haza egy izgalmas, többhetes dél-amerikai turnéről...

— A Camerata Hungarica együttesel koncerteztünk, többek között Nicaraguában...

— Remélem, a hazai gárdával is mozgalmas év előtt álltok?

— Legközelebb a Kecskeméti zenei életét bemutató lemezen fogunk közreműködni a Régi Zene együttesével. Készülőben van egy rádiófelvételünk is. Majd meglátjuk a többi.

— Kaptál-e már valami kitüntetést ezért a tizenöt éves zenei tevékenységedért?

— Ha csak azt nem, hogy meghívtuk Czidra Lászlót egy koncertünkre. Beült közénk a zenekarba és ő fújta a második furulyát mellettem...

A Régi Zene együttes

Leskowsky Albert

Az alkoholizmus Kecskeméten

A Kecskeméti Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága az alkoholizmusról tájékozódott. A veszélyes helyzetről, az okokról és a körülményekről továbbá a teendőkről dr. Kalmár Sándor, az egészségügyi osztály vezetője nyilatkozott.

— Volt valami különleges oka annak, hogy a testület épp az alkoholizmusról kívánt tájékozódni?

— Ha csak annyit mondok, hogy míg 1979-ben egy, azaz egy, tavaly pedig jóval több mint ötszáz alkoholizmussal kapcsolatos ügyirat keletkezett osztályunkon, akkor már sejtethető a probléma súlya. Hát még, ha hozzátesszem: szakértők óvatos becslései szerint is csak az érintettek egytizedéhez jutunk el, a sablonszerű szóhasználat szerint tehát csupán a jéghegy csúcsához.

— Azt akarja mondani, hogy Kecskeméten több mint ötezer az alkoholisták száma?

— Sőt, talán még több is. Ennél is nagyobb baj, hogy magát az alkoholizmust még mindig nem tekintjük ugyanolyan „rangú” betegségnak, mint mondjuk a leprát, vagy a kolerát, noha e két utóbbi történetesen sokkal könnyebben gyógyítható ma már. Sok ember még csak nem is hallott arról, hogy a delirium tremens veszedelmesebb, mint a tetanusz és megfelelő kezeléssel nélkül majdnem biztosan halálos. A társadalom ennek ellenére kissé furcsán ítél s nagyon gyakran elintézi az ügyet egy „tanácssal”: nem kell inni és kész — holott ez épp olyan, mintha egy tüdőgyulladásban szenvedő betegre az orvos pusztán ráparancsolna, hogy gyógyuljon meg. Nem fog, mert nem tud meggyógyulni.

— A laikus mintha úgy látná: a tüdőgyulladás könnyebben múlik.

— Az alkoholizmus ellen is

többet tehetnénk, ha kezdeti stádiumában kezelnénk, nem pedig az utolsó — gyakran szinte gyógyíthatatlan — szakaszában.

— A legegyszerűbb talán magának az alkoholnak a betiltása lenne, nem?

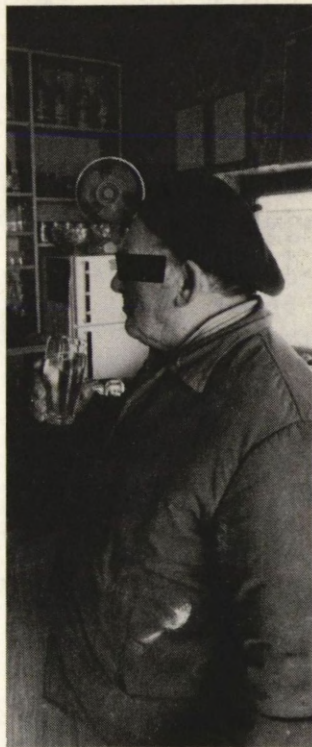
— Az Amerikai Egyesült Államokban épp a szesztilalom idején lendült föl a fogyasztás: ami tilos, az mindig kíváncsiabb. Önmagában a szeszellenes kampányok nem sokra vezetnek, arról nem is beszélve, hogy maguk az alkoholos italok — megfelelő mennyiségben — hasznos élvezeti szerek. Nem véletlen, hogy régebbi időkben például gyógyszertárban adták a nemes tokaji aszút. Kétségtelen, hogy a szesz kitűnő étvágyjavító, nyugtató, ugyanakkor azonban egy súlyos állapotban lévő alkoholistának ugyanolyan méreg, mint a cukorbetegnek a cukor.

— Mindezt könnyű belátni — józan ésszel.

— Maguk az alkohol rabjai is szenvednek attól, hogy nem azonosak korábbi önmagukkal. Segítség nélkül azonban képtelenek változtatni a helyzetükön.

— Hogyan segít rajtuk a tanács?

— Egyelőre a legsúlyosabb helyzetben lévő, legbetegebb tíz százalék figyelemmel kísérésére van erőnk. Amiképp az alkoholistának nehéz a leszokás, akképpen az ügyintézőjének is körülményes a dolga. Tételezzük föl, hogy — mondjuk a szomszédok bejelentései alapján — tudomást szerzünk egy alkoholistáról. Beidézük, ő be is jön, rábeszéljük a kezelésre és ő el is

Somos László fotója

megy orvosi vizsgálatra, a továbbiakban pedig tartja magát az ott kapott tanácsokhoz — nos ez talán már az ügyintézők álmaiban sem megy ilyen egyszerűen. Ha például a felesége kérte a segítségünket és ez az illetőnek valahogyan a tudtára jut, esetleg alaposan elveri az asszonyt, aki azonnal visszavon mindent és az aktát tehetjük irattárba. Az is gyakran geszlik, hogy ügyfelünk nem reagál az idézésünkre, ilyenkor, különleges és bonyolult procedúra után, elrendelhetjük a rendőri elővezetését, ám ha két alkalommal nem találják meg, kezdetjük az egész ügymenetet előlől. Külön gond, hogy a törvény értelmében kezelésre csak az kötelezhető, aki másokat zavar alkoholizmusával — mintha

nem lenne elég, hogy valaki önmagát teszi tönkre. Munkahelyi véleményt kell kérnünk, priuszoknál rendőrségi környezettanulmányt, súlyosabb betegknél kórházi zárójelentéseket — mindez kicsit érthetetlenül és értelmetlenül körülményes. Az már szakmai okok miatt okoz nehézséget, hogy az ivásról való leszoktatás tulajdonképpen még gyerekcipőben sem jár, és egy igazi alkoholista első útja a „leszoktató” kúra után egyenesen a törzskocsmájába vezet, hogy egy vízspohárnyi rummal leöblítse borzaszmas emlékeit.

— **Ez olyan labirintusnak tűnik, aminek csak bejárata van, kijárata nincs.**

— Azt szerettem volna érzékeltetni, hogy külön-külön szinte rendkívüli nehézségekbe ütközik az alkoholizmus visszaszorítása — hiszen a Kecskeméti nyilvántartott gondozottak száma a lakosság 0,94 százalékát teszi ki — ami egyrészt 60 százalékkal magasabb az országos aránynál, másrészt, amint arról már volt szó, csupán a jéghegy csúcsát jelenti. Külön a tanács, külön az orvos, külön a gondozó aligha tehet bármit is az eredmény esélyével, és összefogva is csak akkor, ha rajtuk kívül mindenki más is segít. Tulajdonképpen a társadalom is meglehetősen kétarcú megítélést tanúsít: amíg valaki nem alkoholista — azaz: nem minősítették annak — addig talán jópofa fickónak tartják, akinek mosolyognivaló hibája, hogy időnként felönt a garatra, amikor aztán esetleg kezelésre kezd járni, akkor viszont ott rajta a megbélyegző stigma: alkoholista. Keveset tudunk ma még ennek a betegségnek a társadalmi gyökereiről — annyit viszont igen, hogy az alkoholisták egyharmada korán árván maradt, vagy szülő nélkül nevelkedett, sokan elvált szülők gyermekei, gyakori, hogy az apa alkoholista — és egyébként is meghatározó az apa nevelésének hiánya.

A FÁZISOK

1. A beteg mind gyakrabban fogyaszt a kelleténél többet. Az ivás oka egyénileg motivált: gyógyulást vagy megkönnyebbülést, bódulatot keresnek a pohár mélyén. Többnyire valamilyen tünet — félelem, szorongás, feszültség, álmatlanság, depresszió, kudarcélmény — ellen isznak, e szakaszban azonban még nem alakult ki az alkohol-függőség. E kategóriába tartoznak azok például, akik évente négy-ötször „kiütik magukat”.

2. A betegek már nem mindig emlékeznek vissza arra, hogy ittas állapotban mi történt velük. Jellemző rájuk az elvonási tünetekkel jelentkező másnaposság: émelygés, hányinger, hányás, izzadás, szédülés, gyengeség, remegés, szívjáji fájdalom. Mindez gyorsan és könnyen megszűnik alkoholfogyasztás hatására. Az italozás kísérője a rendszertelen táplálkozás, melynek hatására belszervi — jórészt még visszafordítható — károsodások keletkeznek.

3. A betegek már nem is képesek mérlegelni, hogy mikor és mennyit ittak, ihatnak-e még, milyen állapotban lehetnek, milyen további következménnyel jár az ittaság. Nem tudják abbahagyni az ivást ha egyszer elkezdik — mindez a kijózanodás után megdöbbeníti őket, szoronganak miatta — és pár hétig vagy hónapig ré se néznek az ittalra. Látszólag „megjavulnak”, ám egyszer ismét kézbe veszik a poharat, és le sem tudják tenni. Kimutathatóak a betegség testi tünetei — az italozást e periódusban pusztán akaraterővel nem lehet abbahagyni.

4. Az absztinens periódusok egyre rövidebbek — a csaknem mindig ittas betegek elvesztik családjukat, rokonaikat, barátait, állásukat. Társadalmi elszigetelődésük egyre súlyosabbá, végül teljessé válik. Alkoholizmusuk miatt állandó ivásra kényszeríti őket. Egy részük balesetben meghal, másik részük öngyilkosságot követ el (az alkoholisták 35–40 százaléka balesetben illetve öngyilkosság által veszti életét). Vissza már nem fordítható testi és elmeállapotbéli tünetek miatt elmeosztályra kerülnek, innen kiszabadulva a kocsmákban illetve a büntetés-végrehajtó intézetekben találhatók, körbe-körbe járva, mintha e forgóajtókon kívül más nem is létezne a társadalomban.

— **De azért az egyén felelőssége is nyilvánvaló. Vannak-e igazából felgyógyult alkoholisták?**

— Sokukkal találkozhatna, akik kezelésben részesültek, ha elmenne az Aranyhomok Alkohol Ellenes Klubba, amely hétfő esténként tart összejövetelt a Jókai utca 11. szám alatt. Dr. Dombai Sarolta vezetésével egészen jó programokat szerveznek, persze a terápia legfontosabb része az, hogy olyanok beszélgetnek egymással, akik hasonló cipőben járnak. Egy-

mást segítik ötlettel, tanáccsal — s ez amolyan csoportterápia. Van, aki elviszi oda a feleségét, más még a gyerekeit is, a klub abszolút nyitott, és nem kell azt gondolni, hogy a szörpfogyasztás előnyeiről hangzanak el előadások, miközben a hallgatóság komor arccal ásványvizet kortyol. Végso soron a klubélet tapasztalata az: jobban visszatart a visszaeséstől, mintha egyáltalán nem lenne, és ez nem kevés.

Ballai József

PANASZFAL

A városban élő szervezett dolgozók közül sokan jelezték a szakszervezeti szerveknek: furcsa, hogy a Nővédelmi Tanácsadó hőmérsékletének is 20 foknak kell lennie, de még különösebb, hogy annyi is. Otthon is kevés ekkora hő, hát még egy olyan egészségügyi intézményben, ahol a vizsgálatokat nem felöltözött pácienseknek végzik — érveltek a befűtés mellett a dolgozók.

A kórházi szakszervezeti tagok a piaccsarnoki nyitvatartás kissé túlhaladt rendjét kifogásolták. Sokuk tapasztalata szerint vasárnap délelőtt 11 órakor már szinte tuszolkják ki a csarnokból a vevőket, akiknek pedig éppen ilyenkor lenne idejük kicsit ráérősebben körülnézni a portékák között. Egyebekben pedig az sem nagyon érthető, hogy a csarnok hétfőn nem nyit ki. Vásárló — ha engednék — lenne ilyenkor is, állítják a kórházia.

A válsághelyzet hamar elmúlt — a hó viszont még a nagyforgalmú utakon is hetekig megmaradt: így summázható a tél derekán végzett munkákról a kecskeméti véleménye. Enyhén szólva is érthetetlen, hogy ke-rek egy hónappal a kemény idők után még mindig nem tudott két csuklós busz elférni egymás mellett a Lugossy utcán, s hogy még mindig hóhegyre kell kiszálni (például) a 14-es végállomásánál. Nem lehetne ezt szervezettebben, gyorsabban? — áll a szakszervezeti szervekhez eljuttott információk jelentéseiben.

(B)

Kecskeméti kínálat

Az elmúlt napokban kisdíákok előtt kimondtam azt a szót, hogy *tollhegy*... Érdeklődve bámultak rám, de láttam a szemükön, hogy nem tudják miről van szó! Mert nem ismerik a hajdanvolt mártogatós tollat, az itatóst, sőt a lilás nyomot hagyó tintaceruzát sem...!

Mivel írunk, írhatunk — és mennyiért? Több üzletet, áruházat, sőt trafikot jártam be Kecskeméten, hogy számot adhassak a Kecskeméti Szemle olvasóinak a jelenlegi kínálatról.

Ceruzából — hagyományos, fába foglalt grafitironból meglepően szegényes a kínálat, de amint az eladók elmondták, a kereslet sem nagy! Magyar illetve csehszlovákiából származó ceruza egyáltalán nem volt! Kínait kínáltak, B-s, 2B-s minőségben. A szírvány színűre festett távolkeleti ceruzák egyetlen további variációban, végükön radirral kaphatók.

Van viszont *Rotring-ceruza*! Ára 66 forint, míg a hasonló *Staedtler*-gyártmányút 108 forintért árúsítják. Mindkettő nyugati import, a magyar változat neve *Sirály*, ára 35 forint és a nagykereskedelem nem küld belőle eleget a boltokba. Mindhárom változathoz van viszont ceruzabél. A jó öreg *Versatil*, aminek a nyomógombja egyben hegyező is volt, már ritkán kerül az üzletekbe. Az Alföld Áruház papírosztályának türelmes eladójától azt is megtudtam, hogy ha ritkán is, de kapnak, mivel olcsó — 20 forint — párával vásárolják, még a turisták is.

Tollügyben a legolcsóbbal, a *Signettával* kezdem: 4 forint 50 fillérbe kerül a csíkos köntösű toll darabja. Betétje nem cserélhető, — ha kifogy, eldobható! (Viszont, ha elvész, nem kell lázasan keresni.) Ezt a tollat a 11.20-ba kerülő, ugyancsak hazai gyártmányú *PEVDI*-toll követi, és az azonos árú *Safarico*. Korlátlan mennyiségű volt belőlük az üzletekben, mert furcsa módon a vevők a drágábbat ke-

resik! Például a 34 forintos *PAX*-tollat. A különféle márkájú, dobozos és díszdobozos tollat, két-három csomag betéttel!

Jelenleg azonban a tollak királyai a *Faber-Castell* illetve a *Staedtler*-gyártmányúak.

Egészen különlegeseek is kaphatók. Például *lakkfilc-tollak*! Mit lehet ezekkel kezdeni? Mivel üvegre, papírra, kerámiaira egyaránt írnak, át lehet vele alakítani a fürdőszobát! Egy hatdarabos készlettel — ára 596 forint — a csempelapok tetszés szerinti ábrákkal dekorálhatók. A lakkfilc-tollak szelőban is kaphatók, 66 illetve 86 forintos árban, akár ezüst illetve arany változatban.

Ugyancsak *Staedtler*-gyártmányú színesceruza-készlet is létezik, szép fémdobozban. A hatdarabos 90, a tizenkét darabos 176 forintba kerül. Érdekessége, hogy ezek a ceruzák vízbemártva festékrudakká alakulnak, és vízfestékként használhatók! Szerencsére kaphatók belőlük szülő darab is — főleg a pirosat keresik a pedagógusok — 14 forintért.

És van megunthatatlan zsírkréta is, 8 darabos, rövidke rudakból áll a készlet, az ára 135 forint. Ugyanaz műanyagbevonattal 150 forintba kerül.

Amit igazán érdekesnek találtam, az a *szövegkiemelő* színes toll volt, ezzel ugyanis nem alá, hanem át kell húzni a szöveget, kiemelve így a fontos részeket.

Teljes készletet találtam mindenhol tollbetétből is. Kapható tehát, normál, mini, Scriptó, Pax, Pelikán.

— Tollhegy van-e? — kérdeztem a bőség láttán a Centrum Áruházban.

— Tollhegy? — nézett rám érdeklődve az ifjú lány. — Rediszottl van, pillanatnyilag tollszárat is tudok adni. De ritkán kapunk tintát, — mihez is használnák a vevők a tollhegyet?

sel—

A HÓNAP ÚJ FILMJEI

VAKVILÁGBAN

Gyarmathy Livia fanyar, ironikus hangvételű filmje egyetlen nap eseményeiről szól. A két szálon futó, egymástól független történet tragikus összekapcsolódása gondolkodtat el mindannyiunkat a szeretetről és a demokráciáról, hogy miként vagyunk felelősek

a sorsunkért, nem élünk-e csak úgy, a vakvilágban.

Színes, magyar film. Írta: Marosi Gyula. Rendezte: Gyarmathy Livia. Szereplők: Lukáts Andor, Dörner György, Szabó Lajos, Sír Kati, Esztergályos Cecília, Meszléry Judit.

Bemutató: Otthon mozi, március 5—8-ig.

E
Z
A
D
I
V
A
T

WESSELÉNYI UTCAI DIVATSZALON

Nő a volánnál

Shirley gyermekkorától vonzódott az autókhoz, melyek örült tempóban róják az államok országútjait. Férje szerelő és szintúgy a sebesség megszállottja. Mellette kezd el versenyezni. Egy idő után viszont a férfi elunja az örökös úton levést. Elválnak és Shirley profi versenyzőként dolgozik tovább.

Bemutató: Városi mozi, március 30.

VÁROSI MOZI

Rákóczi út 15. T.: 20-481

- 1—11 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
GYILKOS ROBOTOK
Sz., mb., amerikai film
Rendezte: Michael Crichton
- 12—18 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
SÁRGA HAJ ÉS AZ ARANY ERŐD
Sz., mb., olasz kalandfilm
Rendezte: Matt Cimber
- 19—25 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
ROCK RIÓBAN
Sz., brazil ifjúsági film
Rendezte: Lael Rodrigues
- 26—29 fél 4, háromnegyed 6 órakor
ASTERIX, A GALL
Sz., francia rajzfilm
- 26—29 8 órakor
TŰ A SZÉNAKAZALBAN
Sz., angol film
- 30—1 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
NŐ A VOLÁNNÁL
Sz., amerikai kalandfilm
Rendezte: Jonathan Kaplan

STÚDIÓMOZI

(A Városi mozi épületében, este 8 órakor)

- 2—3 **SWANN SZERELME**
Sz., NSZK—francia film
Rendezte: Werner Herzog
- 6 **MANNHATTAN**
Amerikai film
Rendezte: Woody Allen

ÁRPÁD MOZI

Kisfaludy u. 4. T.: 20-905

- 1— 2 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
MACSKAFOGÓ
Sz., magyar rajzfilm
- 1— 2 8 órakor
KÉMEK A LOKÁLBAN
Sz., mb., francia film
- 3— 4 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
BŰNÖS HÉTVEGE
Sz., mb., csehszlovák film
- 5— 6 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
VESZÉLYES NYOM
Sz., mb., jugoszláv kalandfilm
- 7— 8 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
AKIT BULLDÓZERNAK HÍVTAK
Sz., mb., olasz film
- 9—11 fél 5 és fél 8 órakor
KELLY HŐSEI
Sz., kétrészes amerikai film
- 12—13 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
HÓBORTOS NÉPSÉG II.
Sz., botswanai film
- 14—15 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
SÓLYOMASSZONY
Sz., mb., amerikai film
- 16—18 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
ARANYESÓ YUCCÁBAN
Sz., mb., olasz film
- 19—23 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
GYANÚS ÁRNYAK
Sz., kínai történelmi kalandfilm
- 24—25 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
GYANÚTLAN GYAKORNOK

OTTHON MOZI

Széchenyi tér 3. T.: 20-021

- 1— 2 de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
FOGADJUNK
Sz., mb., olasz film
- 3— 4 de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
ANNYE
Sz., mb., amerikai film
- 5 de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
VAKVILÁGBAN*
Sz., magyar film
- 6 **NEM TARTUNK ELŐADÁST!**
- 7—8 de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
VAKVILÁGBAN*
Sz., magyar film
- 9 de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
MEGBILINCSSELTEK
Sz., mb., amerikai film
- 10—11 de. 10 órakor
HÓBORTOS NÉPSÉG I.
Sz., botswanai film
- 10—11 fél 6 és fél 8 órakor
HÓBORTOS NÉPSÉG II.
Sz., botswanai film
- 12 de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
**AZ EMBER, AKI LEZÁRTA
A VÁROST**
Sz., mb., szovjet film
- 14—15 de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
ELYSIUM
Sz., magyar film
- 16 fél 6 és fél 8 órakor
SZENVEDÉLY
Sz., svéd film
- 17—18 **FILMMŰZEUM**
- 19 de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
SUTTOGÁSOK, SIKOLYOK
Sz., svéd film
- 20 **NEM TARTUNK ELŐADÁST!**
- 21—23 de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
CSÓK, ANYU!
Sz., magyar film

- Sz., spanyol film
 9—10 **ZELIG**
 Amerikai film
 Rendezte: Woody Allen
- 13 **AMIT TUDNI AKARSZ
 A SZEXRŐL****
 Sz., amerikai film
 Rendezte: Woody Allen
- 14 **BROADWAY DANNY ROSE**
 Sz., amerikai film
 Rendezte: Woody Allen
- 16—17 **A HOLD KEGYELTJEI**
 Sz., francia film
 Rendezte: Joseli Ani
- 20—21 **BOLVIESER**
 Sz., NSZK film
 Rendezte: Rainer Werner Fassbinder
- 23—24 **BOLVIESER**
 Sz., NSZK film
 Rendezte: Rainer Werner Fassbinder
- 27—28 **AHOL A ZÖLD HANGYÁK
 ÁLMODNAK***
 Sz., NSZK film
 Rendezte: Werner Herzog

MESEMOZI

A Városi mozi épületében háromnegyed 6 órakor, szombaton és vasárnap fél 4 órakor is.

- 5—11 **HÜVELYK PANNA**
- 12—18 **A MINDENTLÁTÓ KIRÁLYLÁNY**
- 19—21 **A CSILLAGOK ÉS A VILLAMOS**
- 26— 1 **ALADDIN ÉS A CSODALÁMPA**

- 26—27 fél 5 és fél 8 órakor
ELSŐ BORIS
 Sz., mb., bolgár történelmi kalandfilm
- 28—29 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
VESZÉLYES ŐRJÁRAT
 Sz., mb., szovjet film
- 30— 1 fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor
ÖT LÁDA ARÁNYRÖG
 Sz., mb., francia kalandfilm

Jelmagyarázat:

- * 14 éven aluliaknak nem ajánlott!
- ** Csak 16 éven felülieknek!
- *** Csak 18 éven felülieknek!
- Sz.: Színes
- Mb.: Magyarul beszélő

- BOMBANÓ**
 Sz., mb., amerikai film
 de. 10 órakor
- 26 **ASTERIX, A GALL**
 Sz., francia rajzfilm
- 28—29 de. 10 órakor
ASTERIX, A GALL
 Sz., francia rajzfilm
- 26 fél 6 és fél 8 órakor
PIEDONE AFRIKÁBAN
 Sz., olasz film
- 27 **NEM TARTUNK ELŐADÁST!**
- 28—29 fél 6 és fél 8 órakor
PIEDONE AFRIKÁBAN
 Sz., olasz film
- 30 de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
ÉRINTÉS
 Sz., svéd film

KÉPCSARNOK

Darabont Tamás festőművész és Reményi Katalin ötvös ezüstékszer-bemutatója 1987. március 11—18-ig

Iványi-Grünwald Béla terem (Kecskemét, Petőfi S. u. 4.)

Darabont Tamás: Olvadás

ERDEI FERENC MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

- 2-án, hétfőn 17 órakor**
a Tudomány és Technika Házában
A Biblia a művészetekben
Jézus Krisztus halála
Előadó: dr. Reisinger János
- 4-én, szerdán 16.30 órakor**
a Hunyadvárosi Általános Iskolában
Pataki Ferenc és Pataki János festőművészek kiállítása
Megnyitja: Csáky Lajos grafikusművész
Megtekinthető: március 18-ig
- 7-én, szombaton 9—19 óráig**
a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában
Családi hétvége — Árpádvárosiak napja
- 9-én, hétfőn 17 órakor**
Magyarország felfedezése
Forrás-est
19 órakor
Z'zi Labor koncert
Belépő: 100 Ft
- 11-én, szerdán 17.30 órakor**
Történelmi-néprajzi szabadegyetem
Származásunk a néprajz tükrében
Előadó: Dr. Katona Imre
- 12-én, csütörtökön 18 órakor**
Beszélgetések a civilizációs betegségekről
A gyermekkori légzőszervi megbetegedések
Vendég: Dr. Tóth György c. egyetemi docens, oszt. vez. főorvos
- 15-én, vasárnap 10.30 órától**
1848. március 15-re emlékezve ...
Általános és középiskolás diákokat várunk vetélkedővel, dramatikus játékokkal, többféle foglalkozással
- 16-án, hétfőn 17 órakor**
a Tudomány és Technika Házában
A Biblia a művészetekben
Pál apostol
Előadó: Dr. Reisinger János
- 19-én, csütörtökön 18 órakor**
Földrajzi körutazás
Kanada természeti értékei
Előadó: Dr. Bankovics Attila
- 25-én, szerdán 18 órakor**
Ásványgyűjtők baráti köre
Újkori földtörténet
Előadó: Dr. Szónoky Miklós
- 27-én, pénteken 9 órától**
Az Éneklő Ifjúság városi hangversenye
a Piarista Gimnáziumban
- 29-én, vasárnap 10 órától**
Illyés Gyula vers- és prózamondó verseny
— megyei forduló
- 30-án, hétfőn 19 órakor**
Offenbach: Párizsi élet
A Népszínház előadása
Operabérlet
Belépő: 100 Ft
- 31-én, kedden 18 órakor**
Különleges zöldségfélék termesztése
A fekete gyökér, levélpetrezselyem, mangold, paszternák, metélő zeller, halványító zeller és a tojásgyümölcs
Előadó: Dr. Bujdosó Gabriella
- Minden szombaton és vasárnap 14.30 órától az Amatőr Művészeti Stúdióban Amatőr színjátszó műhely.
- 21-én, szombaton 17 órától Tus-klub.**

*A Kecskeméti Tavasz Napok eseményei
az Erdi Ferenc Művelődési Központban
március 19—29.*

- 19-től** látogatható kiállítások:
Barcsay Jenő festményei
Klossy Irén grafikái
Politikai motívumbélyegek
- 22-én, vasárnap 19 órakor**
az **I Musici di Roma** hangversenye
Belépő: 200 Ft
- 23-án, hétfőn 19 órakor**
Tiszta forrás — népzenei és néptánc est
Belépő: 60 Ft (diákoknak 30 Ft)
- 24-én, kedden 19 órakor**
Little Singers of Tokio
Japán gyermekkórus hangverseny
Belépő: 120 Ft
- 25-én, szerdán 19 órakor**
a **Kecskeméti Szimfonikus Zenekar** és a **Pedagógus Énekkar** hangversenye
Belépő: 80 Ft
- A Faluról falura sorozat rendezvényei**
Kerekegyháza
március 16—22
- 16-án, hétfőn 18 órakor**
Széki népi élet — fotkiállítás
Finn gyermekrajz-kiállítás
19 órakor
Széki táncház
Közreműködik a Kecskeméti Néptáncgyűttes és a Hegedűs Együttes
- 17-én, kedden 14 órakor**
Játsszunk bábszínházat!
Egyszer volt Budán kutyavásár
Dramatikus játékok
Módszertani bemutató
Közreműködik a Círóka Bábegyűttes
- 18-án, szerdán 11 órakor**
Rendhagyó énekóra
Vivaldi: Négy évszak
Közreműködik a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar
- 19-én, csütörtökön 19 órakor**
Táncra, lábam!
A Kecskeméti Táncgyűttes és a Hegedűs Együttes műsora
- 20-án, pénteken 17 órakor**
Korunk betegsége — az elhízás
Előadó: Dr. Schmidt Ilona
Ételbemutató, kóstoló és vásár a Gabonaforgalmi Vállalat termékeiből
- 21-én, szombaton 19 órakor**
Fatima Eyes koncert
Diszko
- 22-én, vasárnap 10—18 óráig**
Állatinap
Kisállat-bemutató, cserebere, vásár, versenyek

SZALVAY MIHÁLY ÚTTÖRŐ- ÉS IFJÚSÁGI OTTHON

- 1-jén, vasárnap 10.00 órákor**
SPORTDÉLELŐTT
15.00 órákor
VIDEOVETÍTÉS — kalandfilm
- 5-én, csütörtökön 18.00 órákor**
POL-KLUB — „Ha néha önmagammal szembenézek”
Életcélok, tervek, vágyak
18.00 órákor
SÜKÖSD KLUB — Színházlátogatás
- 6-án, pénteken 17.00 órákor**
SPORT SZABADEGYETEM
Téma: Játsszani is enged — sport és szabaddió
18.00 órákor
VÁROSI DIÁKNAPOK — Városi diákbál
(diszko, koncert, video vetítés, játékos vetélkedők)
19.00 órákor
MÉDIUM FILMKLUB
Kalandfilm — dzsungelfilm
R. I. Flaherty: ELEFANTBOY angol/1937
- 7-én, szombaton 10.00 órákor**
CSERE-BERE
14.00 órákor
SZÍNHÁTSZÓ FARSANG
- 8-án, vasárnap 10.00 órákor**
NYITOTT KERÁMIAMŰHELY
- 10-én, kedden 15—17 óráig**
IFJÚSÁGI TANÁCSADÁS
- 11-én, szerdán 15.00 órákor**
DRAMATIKUS JÁTSZÓHÁZ
19.00 órákor
JAZZ-KLUB
Chicagói AACM
Előadó: Szigeti Péter
- 12-én, csütörtökön 15.00 órákor**
ZÁNKAIAK KLUBJA
18.00 órákor
HATÓRAI TEA KLUB — „Ünnep előtt...”
1948-ra emlékezünk
19.00 órákor
PEDAGÓGUS KISZ KLUB — Néprajzi előadás
Előadó: Nemes Gabriella
- 13-án, pénteken 15.00 órákor**
ÚTTÖRŐ SZÍNHÁTSZÓ SZEMLE
16.00 órákor
TINI-DISCO
17.00 órákor
GYERMEKVILÁG SZABADEGYETEM
Téma: Feladataink a gyermekeket érintő káros hatások leküzdésében
Előadó: Nemes Péter az MTV műsorigazgatója
- 18-án, szerdán 19.00 órákor**
JAZZ-KLUB — Pege Aladár koncertje
- 19-én, csütörtökön 18.00 órákor**
POL-KLUB „Újra itt van...”
Visszatapsoltuk népszerű előadóinkat
18.00 órákor
SÜKÖSD KLUB — klubest
- 20-án, pénteken 14.00 órákor**
DIÁKHUMOR PÁLYAZAT — eredményhirdetés és díjkiosztás
19.00 órákor
POLITIKAI KABARÉ
19.00 órákor
MÉDIUM FILMKLUB
Hitchcock: FORGÓSZÉL amerikai/1946
- 21-én, szombaton 10.00 órákor**
HÁROM ÉVTIZED — vetélkedő
A KISZ megalakulásának 30. évfordulója tiszteletére
10.00 órákor
ORSZÁGOS TÁRSASTÁNC MINŐSÍTŐ VERSENY ÉS TÁNCBEMUTATÓ — D₁, B₂standard és B₁aton osztályban
délután — döntők
15.00 órákor — döntők
Táncbemutatók: — jazz tánc, sztepp tánc, break, akrobatika
rock and roll
Jegyek elővételben 50 Ft-os áron válthatók
- 22-én, vasárnap 15.00 órákor**
SZÁMÍTÓGÉPES BEMUTATÓ

- 24-én, kedden 15.00 órákor**
IFJÚSÁGI TANÁCSADÁS
- 25-én, szerdán 15.00 órákor**
DRAMATIKUS JÁTSZÓHÁZ
18.00 órákor
Tavaszi Napok — RÉGI ZENE EGYÜTTES koncertje
19.00 órákor
JAZZ-KLUB — Jazz video
(világhírű együttesek, előadók, fesztiválok, koncertek)
- 26-án, csütörtökön 18.00 órákor**
HATÓRAI TEA KLUB — „En így látom...”
Amatőr fotók, filmek bemutatója
- 27-én, pénteken 16.00 órákor**
TINI-DISCO
17.00 órákor
GYERMEKVILÁG SZABADEGYETEM
Téma: Ismerjük-e gyermekeinket
Előadó: Ranschburg Ágnes pszichológus és Fehér József pszichológus
- 28-án, szombaton 14.00 órákor**
VÁROSI JELMEZFARSANG — Az iskolai farsangi bálón
díjazott jelmezek bemutatója és versenye
- 29-én, vasárnap 10.00 órákor**
IPÍ-APACS — játékos vetélkedő
- Kiállítás:**
FUKSZ LEHEL festményei febr. 9—márc. 13.
„AZ ÉLET BÖLCSEJE” márc. 1—15.

PUSZTATOURLIST

Autóbusz indul az ERKEL SZÍNHÁZBA, március 15-én a ROSSZUL ÖRZÖTT LÁNY (balett), március 29-én az OTTELLO, április 12-én az AIDA előadásaira. Részvételi díj: 176 Ft

A budapesti színházak előadásaira, valamint a BUDAPESTI TAVASZI FESZTIVÁL rendezvényeire jegyeket készséggel biztosítunk. Szabadság tér 2. Tel.: 29-499

BUDAPEST TOURIST

ERDÉLY 5 NAP

Kolozsvár—Marosvásárhely—Korond—Csíksomlyó
—Gyergyószentmiklós—Gyilkos-tó—Békásszoros—
Pusztakamarás—Nagyvárad. Kecskemétről autóbuszszal, teljes ellátással, első oszt. szállodákban. 1987. jún. 6—10. Részvételi díj: 3200 Ft/fő.

MAGYAR EMLÉKEK FELVIDÉKEN

Kassa—Eperjes—Szepes vára—Lőcse—Késmárk—
Ótátrafüred—Csorba-tó—Besztercebánya—Zólyom.
Teljes ellátás, autóbuszszal Kecskemétről, szállodai szobákban elhelyezés, költőpénz ki-kelátása szerint. Részvételi díj: 3200 Ft/fő.

HELYÖRSÉGI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

- 6-án, pénteken 14.30 órákor**
Vidám, zenés ünnepi műsor a nemzetközi nőnap alkalmából
(A 2. Katonai Kórházba kihelyezett rendezvény)
- 18—19-én 14.30 órákor**
Megemlékezés az 1848/49-es forradalom és szabadságharc eseményeiről, az 1919-es Magyar Tanácsköztársaságról
Filmvetítés az általános iskolák tanulói részére a HONVÉD mozi keretén belül:
— Vörös katonák előre
— Vallomások a hivatásról
— A Szabadságharc
— Vili és Bityók
- 23-án, hétfőn 19.00 órákor**
„30 éves a Kommunista Ifjúsági Szövetség” címmel ünnepi megemlékezés a KISZ megalakulásáról. A „MAS” ifjúsági klub rendezvénye.

KECSKEMÉTI KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ

AZ ERDEI FERENC MŰVELŐDÉSI
KÖZPONTBAN

A Velencei kalmár: 1-én 19 ó (bsz), 5-én 19 ó (Apáczai-Csere), 6-án 19 ó (bsz), 7-én 19 ó (Berky), 8-án 15 ó (Vízváry), 12-én 19 ó (Márkus, Bilicsi és Erkel), 13-án 19 ó (bsz), 14-én 19 ó (bsz), 15-én 19 ó (bsz).

XIV. René: 26-án 19 ó (bemutató, Katona), 27-én 19 ó (Besenyei), 28-án 19 ó (Bajor).

A KAMARASZÍNHÁZBAN

Villámfénynél: 1-én 19 ó (Soós), 3-án 18 ó (Erkel, a Közgazd. Szakközépisk.

előadása), 4-én 19 ó (Márkus, a 607. Szakmunkásképző isk. előadása), 5-én 19 ó (Kazal, a Berkes Szakközépisk. előadása), 6-án 19 ó (Kodály), 7-én 19 ó (Jacobi), 8-án 19 ó (bsz), 10-én 19 ó (bsz), 11-én 19 ó (Juhász), 12-én 19 ó (Kölcsy), 13-án 19 ó (Arany), 14-én 19 ó (Móricz), 15-én 19 ó (Tóth Árpád), 17-én 19 ó (bsz), 18-án 18 ó (Bilicsi, a Berkes Szakközépisk. előadása), 19-én 19 ó (Maklár), 20-án 19 ó (Móra), 21-én 19 ó (bsz), 22-én 19 ó (Dolgozók Németh L. Gimn. előadása), 24-én 19 ó (bsz), 25-én 19 ó (Óze).

A Lilla villa titka: 27-én 19 ó (bemutató, bsz), 28-án 19 ó (bsz), 29-én 19 ó (bsz), 31-én 19 ó (bsz).

PLANETÁRIUM

Hazánk csillagos égboltja: A hazánkban látható csillagképekről, elnevezésükről adunk tájékoztatást. 2-án 19, 4-én 16, 7-én 19, 8-án 14.30 órakor.

Csillagmese Kicsiknek: 8-án 10 órakor.

A Sarkcsillagtól a Dél-Keresztjéig: A Sarkcsillagtól a hazánkban soha nem látható csillagképeken kalauzoljuk végig az érdeklődőket. 11-én 16 órakor.

Találkozás a Halley-üstökösse: Szólunk az üstökösökről általában, visszatérésének történeti áttekintésén át a modern kutatások eredményein. 16-án 19, 18-án 16, 22-én 10 órakor.

Az élet bölcsője a kozmosz: A Földön kívüli élet és civilizáció lehetőségéről szól a műsor: 22-én 14.30, 23-án 19, 25-én 16 órakor.

Utazás a Naprendszerben: Műsorunk áttekintést ad arról, hogyan ismerete fel az ember szűkebb kozmikus környezetét, a Naprendszert. 30-án 19 órakor.

Távcsöves bemutatást tartunk a Planetárium előtt: 6-án 19, 7-én 20, 8-án 19, 9-én 19 órakor.

Csoportokat bármikor fogadunk előzetes telefonbejelentés szerint, természetesen témában és a műsoroktól eltérő időpontokban is. Telefonszám: 22-994.

MIT, HOL, MIKOR?

Katona József Múzeum (Bethlen krt. 1. T.: 21-281)

A kerámiaművesség emlékei a Duna—Tisza közén

— régészeti-néprajzi kiállítás

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig

Kecskeméti Galéria (Cifrapalota, Rákóczi út 1. T.: 21-776)

A XIX—XX. századi magyar festészet

TÓTH MENYHÉRT-életmű-kiállítás

A nemzetközi szócsművészeti alkotótétele kiállítása

DOPP — Ducki Krzysztof, Orosz István, Pinczehelyi Sándor, Pócs Péter — PLAKÁTJAI (március 29-ig)

FÉNYES ADOLF (1867—1945) festőművész kiállítása (március 20-tól)

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig

Magyar Naiv Művészek Múzeuma (Gáspár A. u. 11. T.: 24-767)

Naiv művészet Magyarországon — állandó kiállítás

Magyarországi tetoválások — időszaki kiállítás március 14-től

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig

Szórakozás Játékmúzeum (Gáspár A. u. 11. T.: 20-332)

Építőjátékok: Nagyszüleink játéka városban és falun

Japán gyermekjátékok — időszaki kiállítás

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig

Orvos- és Gyógyseresztörténeti Múzeum (Kölcsy u. 3. T.: 29-964)

Két évszázad orvos- és gyógyseresztörténeti emlékei Bács-Kiskun megyében

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig

Újkori Történeti Múzeum (Bánk bán u. 9.)

Város a futóhomokon — Kecskemét a 19—20. században

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig

Katona József-emlékház (Katona J. u. 5.)

Átalakítás miatt zárva!

„Bozót-gyűjtemény” (Klapka u. 34. T.: 24-625)

Nyitva: péntek, szombat, vasárnap 10—18 óráig

Kecskeméti Református Egyházközség Könyvtára (Szabadság tér 7.)

Nyitva: keddtől péntekig 9—16 óráig

Dunamelléki Református Egyházkerület Egyházművészeti Múzeum

(Szabadság tér 7. Villám István utcai bejáró)

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig

A Magyar Népi Iparművészet Múzeuma (Serfőző u. 19/A. T.: 27-203) — állandó kiállítás

Nyitva: hétfő és kedd kivételével naponta 9—17 óráig

Leskowsky-hangszergyűjtemény (Jókai u. 21.)

Nyitva: péntek, szombat 9—17 óráig

MTA Földrengrésvizsgáló Múzeuma (Jókai u. 2.)

Nyitva: péntek—szombat 9—17 óráig

SZMT MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

7-én, 19—01 órákor

„Esthajnal” diszkó (Rákóczi út 3.)

12-én, 15 órákor

Munkásakadémia felnőtt-sorozat

Munkások és munkanélküliek AVAGY hol és mit dolgozunk 2000-ben?

Előadó: ifj. Marosán György az MSZMP KB munkatársa

12-én, 17 órákor

Munkásakadémia ifjúsági sorozat

Előttem a jövőm AVAGY hogyan élek 2000-ben?

Előadó: ifj. Marosán György az MSZMP KB munkatársa

14-én, 19—01 órákor

„Esthajnal” diszkó (Rákóczi út 3.)

19-én, 15 órákor

Munkásakadémia felnőtt-sorozat

Magányosság, egyedüllét, társkeresés AVAGY hol vagytok régi barátok?

Előadó: Szilágyi János újságíró
„Szavak nélkül” című film vetítése

21-én, Szakmunkástanuló kórusok megyei találkozója

Éneklő Ifjúság és Diáknapi megyei bemutatója (SZMT-székház Kisfaludy u. 6—8.)

Kiállítások

19—29 Tavaszi Napok — Vinczellér Imre festőművész kiállítása

(SZMT Művelődési Központ, Kecskemét, Rákóczi út 3. Megtekinthető naponta 9—18 óráig)

A Cziffra alapítvány kiállítása az SZMT-székházban (Kisfaludy u. 6—8.)

„Imre Gábor” Nyugdíjas Klub (Szilágyi Károly u. 6.)

3-án, 15.30 órákor

Zenedélután

10-én, 15.30 órákor

Nőnap megemlékezés a Jókai Mór Ált. Iskola tanulóinak közreműködésével

17-én, 15.30 órákor

TIT-előadás Észak-Koreáról

Ea.: Turányi Ernő

24-én, 15.30 órákor

Filmvetítés — Nem élhetek muzsikaszó nélkül

31-én, 15.30 órákor

Gyógyszerhasználat, selejtezés és e tárgyban konzultáció. Ea.: Fodor Gyöngyi gyógyszerész

A nyugdíjasklubban minden szombaton 19.30 órától a Nostalgia Társkereső Klub összejövetelei

SZÓRAKATÉNU SZ

1-jén, vasárnap

10—13 óráig: Kórjátékok

10—13 óráig: Ismerkedés a fazekassággal

VIII. ORSZÁGOS NEMEZKÉSZÍTŐ TANFOLYAM március 1—8-ig

14-én, szombaton

10—12 óráig: Ismerkedés a fazekassággal

10—12 óráig: Fajátékok készítése

14.30—17-ig: Hangszerkészítés

14.30—17-ig: „Süti, süti pogácsát...”

15-én, vasárnap

10—13 óráig: Rajzos játékok

10—13 óráig: Gyöngyszövé

21-én, szombaton

10—12 óráig: Bábkészítés

10—12 óráig: Nemezelés

15.30—17-ig: Aprók tánca

22-én, vasárnap

10—13 óráig: Textilnyomtatás

10—13 óráig: Szövé, fonás

28-án, szombaton

10—12 óráig: „Mese, mese mátka...”

10—12 óráig: Játékok vízparti növényekből

14.30—17-ig: Batikolás

14.30—17-ig: Kórjátékok

29-én, vasárnap

10—13 óráig: Sárkányépítés

10—13 óráig: Ismerkedés a fazekassággal

A múzeum látogatása gyerekeknek díjtalan, felnőtteknek: 4 Ft. A foglalkozások díja 6 éves kortól, valamint szervezett óvodás csoportok részére: 10 Ft. Bérlet is váltható, melynek ára egy évre: 100 Ft. A csoportokat kérjük előre bejelenteni a 20-332-es telefonon!

KECSKEMÉTI SZEMLE. Kecskemét Város Tanácsának havi folyóirata. Szerkeszti a szerkesztőbizottság. A szerkesztőbizottság elnöke: Császár Cirill. Felelős szerkesztő: Ballai József. Felelős kiadó: Preiszinger András. Kiadja a Bács-Kiskun Megyei Lapkiadó Vállalat. Ára: 12,— Ft. Szerkesztőség: Kecskemét, Kossuth tér 1. Telefon: 22-877. Készült a kecskeméti Petőfi Nyomdában, fényszedéssel, ofset eljárással.

HU ISSN 0236—5510
87. 70 693 Petőfi Nyomda, Kecskemét

EDZŐCSERE A KISPADON — HELYCSERÉK A TÁBLÁZATON

Dutép-csodák nyomában

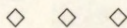
Bár amikor ez az írás készül még tizenhét forduló van hátra a női röplabda bajnokságból, a Dutép csapatára máris rásüthetjük a „Táblázat Nagy Vándora” megkülönböztető bélyeget. Ezt az első hallásra is sokat sejtető címet azzal érdekelte ki a kecskeméti garda, hogy az 1986/87-es bajnoki idényben megjárta Tolnát és Baranyát is a ta-

bellán. Az ősszel úgy kezdtek a lányok, mint akik a nyári alapozáskor gyplabdából „készültek”, a röplabdázást pedig vadon élő beduin törzsektől lesték el. Rövid idő alatt bérletet váltottak az utolsó helyekre, a fordulókkal a rajtot követően is úgy tűnt, el sem akarnak mozdulni onnan egyhamar.

„Mi aztán megmondtuk!” — hajtogatták azok a „sírások”, akik a nyári edzőcsért követően máris „temetni” kezdték a csapatot. A fiatal edző, Rapcsányi István, aki hosszú évek másodhegedűsi szerepköréből lépett elő vezetőedzővé, nem talált magyarázatot a gyenge szereplésre, tanácsalanul tárta szét karjait, amikor a gyengélkedés okairól kérdezték.

állt a nyolcadik helyig. Kevesen múlt a legjobb hat, vagyis az elit mezőnybe kerülés!

Most aztán mindenki az új edzőt, Rapcsányit dicsérette, aki most sem tett mást, mint tanácsalanul tárta szét a karjait, amikor a dicsőséges fellángolás okairól kérdezték...

Már-már valóban felkeült a sülyedni látszó hajóra a fehér zászló, amikor egy csapásra megváltozott minden, a Dutép olyan együtteseket vert meg sorra, akik a hazai élményhöz tartoznak. Az ellenfelek hűledezve tapasztalták, hogy a kecskeméti nem adták meg magukat. Sőt, a sülyedő hajóból egyszeriben szárnyashajó lett, a csapat pedig olyan sebességgel haladt felfelé a táblázatban, hogy meg sem

— Csak azt tudom mondani, hogy egész nyáron becsülettel készültünk — emlékezett vissza a kezdetre a fiatal szakember. — Igaz, új stílust igyekeztünk megtanulni, mégpedig az 1—5-ös játérendszer gyakoroltuk. Több játékosom a megszokottól eltérő szerepkört kapott, egyesek ki-, megint mások bekerültek a kezdő hatosba. Támadóbb és korszerűbb játékot erőltettem,

meggyőződésemm volt, hogy csak így léphetünk előrébb a legutóbbi bajnokságban elért 11. helyről. A nyári felkészülési tornákon egyre biztatóbban mozogtak a lányok, az olaszországi rangos kupán az egyik játszmában szinte lemostuk a pályáról a hazai élsapattnak számító Debrecent. Aztán jött a bajnokság és jöttek a vereségek. Hiába erőlködtem, a lányok nem úgy edzettek és nem úgy játszottak, ahogy elképzeltem. Különböző edzői trükkökkel próbáltam rendet csinálni a fejekben, de nem sok eredményt véltem felfedezni a játékosokon. Aztán legyőztük a BVSC-t, s egyszeriben minden megváltozott. Attól kezdve csak győztesen hagytuk el a pályát, olyan csapatokat vertünk meg könnyedén, amelyek ellen cseppnyi esélyünk sem volt előzete-

Egymás mellett a kispadon. Jobbról a volt edző Dunszt István, balról Rapcsányi István, az új tréner. Megbeszélték a szereposztást. (Várkonyi László felvétele.)

sen. Hivatkozhatnék most remek edzői megoldásaimra, jól sikerült cseréimre, húzásaimra, amelyek hatására megváltozott a csapat, de ezzel valótlan állítanék. Azt hiszem akkor járok közel az igazsághoz, ha azt mondom, hogy a lányok maguk jöttek rá, ez így nem mehet tovább.

◇ ◇ ◇

Bognárné Kormos Erika a csapat kapitánya, az elmúlt esztendő legjobb Bács-Kiskun megyei női röplabdázója. Tizennégy évesen már játszott a legendás NIM együttesben, majd a BEK-ben harmadik helyezett csapatnak is tagja volt, s nyolcvan alkalommal szerepelt az ifjúsági válogatottban. Izsá-

kon kezdett röplabdázni Prikidánovics Lukács irányítása mellett, s a fővárosi évek után három esztendeje megkérdezte a kecskemétiakat: leigazolhatna-e hozzájuk?

— Gondolom kevés hasonló példa akad az élvonalban — mondta Erika, aki a maga 22 évével a csapat legidősebb játékos. — Hiszen én akkoriban a Spartacusban kezdő ember voltam, s én kerestem meg egy vidéki csapatot. A lényeg, hogy létrejött az átigazolás, s azóta vagyok a Dutép feladója.

— *Milyen szerepe van a csapatban a kapitánynak?*

— Mivel én vagyok a feladó, az irányító, így én próbálom összehangolni az

együttes játékát. Azt hiszem a csapatkapitány a második ember az edző után, amolyan összekötő a lányok és a tréner között. Azt hiszem, ha valamiért rossz passzban vagyok, akkor a csapat is gyengébben játszik, ha jó hangulatban, gondtalanul készülhetek a mérkőzésekre, akkor biztos, hogy a lányoknak is jobban megy.

— *Akkor az ősszel meglehetősen rossz hangulatod lehetett, bizonyára rossz passzban voltál az elején...*

— No, annyira azért nem kell eltúlozni a dolgot. Szerintem a rossz sorozat az új játékfelfogásnak tudható be. Teljesen megváltoztatta Rapcsányi István az együttes játékát, áttértünk a kor-

szerűbb, támadóbb harcmodorra. Ez nem ment zökkenők nélkül. Nagyon elrontottunk valamit, hiszen, ha kicsit odafigyelünk az elején, bejuthattunk volna a legjobb hat közé, ami fantasztikusan nagy eredménynek számítana. Így hiába szerepeltünk jól az utóbbi időben, még hátra van tizenhét forduló, s elég egy újabb formahanyatlás, s megint lecsúszhatunk a táblázat aljára.

— *Van esély arra, hogy megtartsátok a mostani helyezéseket?*

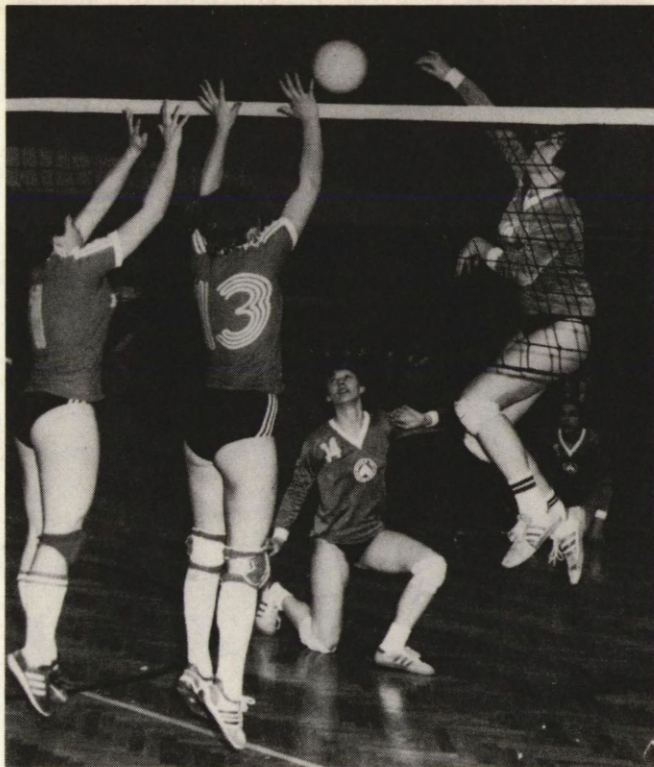
— Persze, s mindent el is kell követnünk ennek érdekében. Az új játéktílust egyre inkább megtanuljuk, s ezt még nagyon kevesen játsszák a hazai élvonalban, lehet robbantani vele. Ennek feltétlenül elegendőnek kell lenni a nyolcadik helyhez!

◇ ◇ ◇

Hogy vélekedik a csapattól a volt edző, *Dunszt István*, aki annakidején az NB II-ből irányította az élvonalba a gárdát, s éveken keresztül bent is tartotta a legjobbak között? Aztán, mikor úgy érezte, nem képes újat mondani a lányoknak, önként adta át helyét a jó barátának, *Rapcsányi István*nak.

— Az egyik szemem sír, a másik meg nevet — mesélte a Dutép hajdani mestere, aki mostanság a fiatalok edzéseit irányítja az egyesületben. — Nevet, mert a lányok remekül szerepeltek az idei bajnokságban, félelmetes ellenfeleket győztek le.

Bötös és Bognárné (14-es) eredményesen sáncol.

Aztán kesergék is egy cseppet azért, hogy ez a jó eredmény miért nem egy esztendővel ezelőtt született meg, amikor még én voltam az edző? De félre a tréfával, úgy tűnik előnyére vált a csapatnak az edzőcsere. A Pista olyan változtatásokat mert megcsinálni,

amikre talán én is gondoltam, de nem volt erőm megvalósítani. Remélem nem szakad meg ez a szép sorozat, s még sok-sok örömet szerezhetnek a lányok a röplabdát kedvelő kecskeméti szurkolóknak.

◇ ◇ ◇

Annyi még hozzátartozik a női röplabdázók sikeréhez, hogy tulajdonképpen a létüket is megalapozták ezzel az eredménnyel. A Dutép SC a támogató vállalat nehézségei miatt megszüntette néhány szakosztályát, s nem volt biztos a röplabda helye sem az egyesületben.

Ám a sikerek, a sorozatos győzelmek után fel sem vetődött a megszüntetés, sőt kiemelt szerepet kapott a szakosztály.

Ennyire „egyszerű” az egész.

Rajtmár István

Laci júniusban lesz hatéves. Már nagyon várja, hogy ősszel iskolába mehessen. Az óvó néni viszont azt javasolta anyukájának, hogy töltsön Laci még egy évet az óvodában. Az anyuka, mivel nem volt biztos abban, mit kell tennie — mi lenne jobb a fiának — a nevelési tanácsadó szakvéleményét kérte. A vizsgálat után behívták anyukát, hogy megbeszéljék az eredményt. Laci szorongva várja a döntést. Amikor édesanyja kilép, várakozva néz rá. Anyuka sóhajt egyet és azt mondja:

„Idén még nem mehetsz iskolába”

Azokban a családokban, ahol valamelyik kisgyerek ebben az évben tölti be a hatodik életévét, biztosan gyakran tárgya a beszélgetéseknek az iskola. A szülők egymásra néznek és azt mondják: „Látod, már iskolás lesz a gyerek!” Ebbe a büszkeségbe, örömbe azonban nem kis izgalom, szorongás is vegyül. Vajon hogyan fog menni az iskola a gyereknek — és hogyan a szülőnek? Hiszen manapság a szülők sokszor még csak nem is értik mit tanul csemetéjük az iskolában, nemhogy segíteni tudnának neki a tanulásban. De a szülő igazán nehéz feladata az iskolakezdés időszakában az, hogy segítsen gyermekének, hogy az könnyebben be tudjon illeszkedni az iskola merőben új rendjébe, megértse, mit várnak itt tőle.

Természetesen Laci is már régen készült az iskolára. Hiszen rokonok, ismerősök sokszor emlegetik az iskolát, mint a nagy feladatot, ahol majd megmutathatja, milyen ügyes, okos, és ahol sok-sok érdekes dolgot megtanulhat. Alig várják a gyerekek, hogy felvehessék a köpenyt, megkapják a táskát, a színes tollakat — elmondhasák, hogy ők már iskolások.

Az iskolás korúak szülei valószínűleg azt is tudják, hogy megváltozott a beíratásra vonatkozó rendelet. Eszerint az a gyerek, aki ez év május 31-ig tölti be a 6. életévét, rendes esetben mehet szeptemberben iskolába. Azok, akik 1981. június 1. és szeptember 30. között, illetve

akik október 1. és december 31. között születtek, külön elbírálás alá esnek, és szakvélemény alapján döntenek a beíratásukról. Mindhárom esetben a szülőnek lehetősége van arra, hogy kérje a beíratás elhalasztását egy évvel, vagy ellenkező esetben a szakvéleményt arról, hogy mehet-e iskolába a gyermek.

Ma már szinte mindenki ismeri azt a fogalmat, hogy iskolaeléretlenség. Nem szeretjük ezt a szót, mert valamilyen kudarcra, meg nem felelésre utal. Ugyanakkor jellemzője egy szemléletnek is, amelyet lassan felszámolni igyekszünk. Azt is jelzi ez a szó, hogy iskolarendszerünkben az irányadó érték az iskola követelménye, és gyerekünk vagy megfelel az iskola által képviselt szintnek, vagy nem — azaz iskolaeléretlen. Szerencsére ezt a szót az új rendeletekben már egyáltalán nem használják, ami a szemlélet változását is jelenti. Míg eddig azt a gyereket lehetett beiskolázni, akiről várható volt, hogy „kibírja az iskolát”, most már a fejlettség szerinti beiskolázás a cél. Ami azt jelenti, hogy a gyermek képességeit, fejlettségét az óvoda és a szülő értékeli, és a gyerek érdeke szerint kerül iskolába, vagy marad az óvodában még egy évet.

Az ezen a területen dolgozó pedagógusok, óvónők jól tudják, hogy a szülők mennyire érzékenyek arra, ha gyereküket nem javasolják iskolába. Egyes szülők rendkívül nehezen tud-

ják elfogadni, ha azzal szembe-sülnek, hogy gyermekük nem elég fejlett az iskola követelményeihez. Sokan sértésnek érzik, elutasítják a szakvéleményt, mintha az saját képességeiket vonná kétségbe. Mások úgy érzik, hogy talán őket vádolják azzal, hogy nem tettek meg mindent a gyerek fejlődéséért, noha erről természetesen szó sincsen.

Vannak olyan szülők is, akik előre cselekszenek. Még mielőtt sor kerülne a döntésre, menjen-e iskolába a gyerek, ők már kérik a beíratás elhalasztását, mondván: „hadd maradjon még gyerek!” Mintha túlzott bizton-sági intézkedésekkel próbálnák megvédeni gyereküket az esetleges iskolai kudarcoktól.

Érthető, miért nehéz a szülők-nek eldöntenie, vajon gyermeke viselkedése, gondolkodása elég érett-e már arra, hogy a gyerek iskolába járjon. Minden anyuka és apuka kicsit torzító szemüvegen keresztül nézi saját csemetéjét, akit így ügyesebbnek, okosabbnak lát másoknál. Úgy érezheti, hogy ezek a tulajdonságok a saját nevelési munkájának eredményei, és így a saját tulajdonságai is egyben. Nem csoda tehát, hogyha először megdöbben, ha azt hallja, hogy gyerekét nem javasolják iskolába. Úgy érzi, hogy ez lehetetlen, hiszen bárki láthatja, hogy az ő kisfia milyen ügyesen rajzol, milyen értelmes, helyes gyerek! Azoknál a gyerekeknél, akiket a szakemberek nem javasolnak iskolába, legtöbbször nem is az értelmi képességekkel vannak problémák.

A leggyakoribb gond, amivel az óvónők és a gyerek fejlettségét vizsgáló szakemberek találkozhatnak, a magatartás fejletlensége. Az iskolai órákon a gyerekeknek 45 percig a helyükön kell ülniük, nem szabad a tanító néni szavába vágni, felugrálni, figyelní kell a feladatokra és azokat meg kell oldani. Mindez nagyon nehéz azoknak a gyerekeknek, akik addig az óvodában oldottak ugyan meg feladatokat, de többnyire játékos formában. Az iskola újféle, szigorúbb rendjéhez való alkalmazkodáshoz olyan tulajdonságok szükségesek, mint például feladattudat (a feladatot, amit a tanító néni adott, meg kell oldani), jó emlékezőtehetség (a megoldáshoz szükséges, hogy végig emlékezzen rá), a figyelem összpontosításának képessége (anyai minden egyéb érdekes dolog történik, nem szabad, hogy azok eltereljék a figyelmét), önfigyelem (ki ne látott volna még osztályt, ahol minden gyerek tudja a választ, és majd' kiesnek a padból, hogy felelhessenek?)

Ezekhez a tulajdonságokhoz az idegrendszer bizonyos szintű fejlettsége szükséges. Ez a fejlettségi szint a 6. életév körül alakul ki, némelyik gyereknel előbb, másoknál később. Az a gyerek, akinél ezek a tulajdonságok még nem stabilak, nehezen marad egy helyben, abba hagyja az elkezdett feladatot, mielőtt befejezné, könnyen eltereli a figyelmét bármi érdekes dolog. Ha így kerül iskolába, akkor hamar lemarad a tanulásban, hiába okos, ügyes. Gyorsan elfárad az órákon, mással foglalkozik. Így zavarja a többieket és a tanító nénit is. Előbb-utóbb annyira elveszti a fonalat, hogy képtelen bepótolni a lemaradását. Sorra érik a kudarcok az iskolában, míg végül megfogalmazódik az elutasítás: nem szeret iskolába járni. És a szülő tehetetlen és elkeseredett, mert tudja, hogy gyermeke értelmes, jó eszű. Mégis azt látja, hogy nem képes beilleszkedni az iskolai rendjébe, nem tudja teljesíteni

a feladatát. Az ilyen gyerekek sokszor az első osztályban anyai kudarcot élnek át, hogy később végig értelmi képességük alatt teljesítenek, mert nem szeretnek tanulni. Az éretlenségnek ez a leggyakoribb formája, és ennél szoktak a szülők leginkább ellenállni. Hiszen ilyenkor a saját tapasztalatuk a gyerek képességeiről egészen más, mint amit a gyerek iskolai teljesítménye mutat.

A gyerekek kis részénél előfordul a gondolkodási folyamatok éretlensége is. Az ilyen gyerekek általában nehezen oldanak meg feladatokat, hosszú gondolkodásra van szükségük, esetleg nem értik meg azonnal a feladat lényegét. Ez szintén az idegrendszer éretlenségének következménye, de szerepe van benne a gyakorlásnak is. Nagyon gyakori az úgynevezett diszharmonikus értelmi fejlődés, amikor valamelyik részképességben nagy a gyerek lemaradása, a többi viszont megfelelően érett. Ezek a gyerekek például nem tudnak jól számolni, vagy olvasási nehézségeik vannak, miközben az egyéb értelmi képességeik jók. Ha rendes iskolai osztályba kerülnek, valószínűleg nem tudják követni a többiek gyorsabb tempóját, elmaradnak a feladattal. A sorozatos kudarcok miatt egyre nő bennük a szorongás a saját teljesítményük miatt. Ez aztán tovább lassítja a munkájukat.

Abban az esetben, ha a magatartásuk is inkább még az óvoda elvárásainak megfelelő, nem javasolják az iskolai beíratkozását. Ha viszont várhatóan be tudnak illeszkedni az iskolai rendbe, a szakemberek a következő javaslatot teszik: menjen iskolába, de olyan osztályba, ahol kevés tanuló van, és a tanító különleges gyakorlatokkal, feladatokkal segíti az elmaradt képességek fejlődését.

Az új rendelet szerint a szülő szerepe abban, hogy iskolába kerül-e gyermeke, jelentősen megnőtt. Óvé a felöltség, ha a halasztást vagy a beíratást kéri.

Abban az esetben, ha kérése elintézet az óvoda véleményével, a nevelési tanácsadó szakvéleményére van szükség. A nevelési tanácsadó meghallgatja a szülőt, megkapja az óvodai jellemzést és vizsgálatokat végez a gyerekekkel. A tanácsadóban különféle feladatokat kell megoldania a gyerekeknek, miközben megfigyelik viselkedését, figyelmét, kitartását. Mindezek alapján a nevelési tanácsadó javaslatot tesz a gyerek beíratására vagy arra, hogy még egy évet töltsön az óvodában. A vizsgálat után a vizsgálatot végző szakember az eredményeket megbeszéli a szülővel. Ha javasolják az iskolai beíratást, akkor elmondják, milyen területeken érdemes esetleg még a gyerek képességeit fejleszteni. Tanácsokat adnak az iskolakezéshez, felhívják a szülők figyelmét arra, milyen problémák várhatók az iskolában. Ha a halasztást javasolják, megbeszéli a szülővel, miért van arra szükség.

Történetünk Laci számára természetesen hatalmas csalódás, hogy hiába várta, még nem mehet iskolába. Azt azonban minden szülőnek tudnia kell, gyermeke aszerint fog reagálni erre a hírre, ahogyan a szülő maga érez a dologgal kapcsolatban. Amikor a gyerek egy évet halaszt a beíratkozásnál, a szülő azt érzi, mintha egy évet eltékozná, haszontalan dolgokkal töltene. Az is nagyon kellemetlen, amikor jóakarati ismerősök érdeklődnek — mit mondan, miért nem mehet Laci iskolába? Ilyenkor azt érdemes végiggondolni, hogy míg ebben az évben rendkívül nehezen, sok kudarcral tanulta a gyerek, a következő évben már az osztály egy részénél érettebben, komolyabban biztosan jobb eredményt fog nyújtani. Tehát a halasztás a gyermek érdekében történik. Ha az anyuka ezt elfogadja, könnyebb lesz kisfiának is megnyugtatóbban elmagyaráznia, miért kell még egy évet óvodában maradnia.

KÖTÖRŐ EMESE
pszichológus

Kecskemét polgármesterei 1922—1944

Zimay Károly
(1922—1934)

Zimay Károly 1897-ben kezdte működését törvényszéki joggyakornokként. 1898-tól különböző városi tisztségeket töltött be. Dolgozott a bünygyi osztály munkatársaként, majd rendőrkapitány lett. (Ebben a minőségében, és később is, határozottan fellépett a munkás-és agrárszocialista megmozdulások ellen.)

1903-tól a kórházi ügyosztályt vezette. Az I. világháború idején sorozási és rekvirálási ügyekkel foglalkozott.

24 évi közigazgatási gyakorlat után, 1922 márciusában választották a város polgármesterévé. Beiktatása alkalmából mondott beszédében hangsúlyozta, hogy „magánemberként a keresztény irányzat híve, de mint polgármester, egyetlen politikát, várospolitikát folytat”. Programjában a város gazdasági egyensúlyának helyreállítása szerepelt első helyen. Tervei között volt az állattenyésztés jelentős mértékű fejlesztése, házihelyek kiosztása, ipari munkaalkalmak teremtése, egészségügyi és kulturális létesítmények, intézkedések sora. A gazdasági válság itt is érezhető hatása nem tette lehetővé a gyors ütemű fejlődést, de a néhány konszolidáltabb esztendő alatt több értékes eredmény született. 1925-ben megnyílt az új strandfürdő, 1928-ban újabb városi bérházat adtak át a Rákóczi úton, 1928—33 között korszerű városfelmérést végeztek, felépült a posta új központi épülete, új épüle-

Zimay Károly — jobbszélen — a Városi Múzeum megnyitására, 1924. július 6-án.

tet kapott a piarista gimnázium, jelentős mértékű utcakövezés és járdaépítés történt. A Klebelsberg-féle iskolaépítési akcióhoz csatlakozva 1927—28-ban több elemi népiskolát adtak át rendeltetésének. Ezekben az években létesült a református tanítóképző és a Bodor Zsuzsanna leányotthon. Megszerezték a város számára Szilády Áron értékes könyvtárát, a vasútkertben megnyitották a Városi Múzeumot. „Kecskemét a gyermek és a gyümölcs városa” hirdették és ebben a szellemben törekedtek a népszaporulat növelésére s a kecskeméti szőlő és gyümölcs népszerűsítésére. Zimay Károly polgármesterségének utolsó évében készítették elő az első Hírös Hetet, amely a természetesi kedvet és az idegenforgalmat egyaránt hivatva volt fellendíteni. Zimay Károly nyugalombavonulásakor — 1934 — áprilisában a Tisza-hidat és a bugaci vasutat emelte ki, mint fontos létesítményeket. (Ezeknél nagy segítségére volt Sándor István nyugalmazott polgármester, országgyűlési képviselő is.

Kiss Endre
(1934—1938)

Zimay Károlyt dr. Balásfalvi Kiss Endre követte a polgármesteri székben. 1886-ban született, édesapja temesvári királyi táblabíró volt. A kecskeméti reáliskola elvégzése után a jogakadémián, majd a pesti egyetemen tanult. 1913-ban ügyvédi vizsgát tett. Az I. világháború több hadszínterét végigjárta. Karrierje hírlapírói tevékenységgel kezdődött, közvetlenül a Tanácsköztársaság bukása után. 1919 augusztusában erősen jobboldali beállítottságú lapot indított Kecskeméti Közlöny címmel. (A Közlöny szerkesztését 1925-ben dr. Horváth Ödön vette át.)

Kiss Endre 1925-től tiszti főügyész, 1929-től az Iparegyesület, 1932-től az Ügyvédi Kamara, 1933-tól a Katona József Társaság elnöke. (Ezt a tisztségét polgármesterré választása után is megtartotta.) 1934-ben a Kecskeméti Kaszinó és a Frontarcos Szövetség kecskeméti fő-

csoportja is elnövéké választotta. 1934. április 30-án választották polgármesterré, május 23-án iktatták be hivatalába.

A súlyos gazdasági helyzetben jól hangzó programmal lépett föl: a pénzügyi egyensúly helyreállítása, a keresetek, az életszínvonal növelése, a város jóvedelmeinek fokozása; főként a baromfi- és a gyümölcsexport fejlesztésére alapozva. A konkrét tennivalókat távirati stílusban így összegezte: „Tanyakerdés . . . , útkérdés . . . beleértve a külterületi gyalogjáró, kerékpár- és talicskautakat is . . . Autóbuszközlekedés, repülőtér, városi iskolák végleges elhelyezése, múzeum, levéltár fejlesztése, könyvtár nyilvánosság tétele, iparostanonciskola, mélyfűrés, városrendelkezési terv, csatornázás, vízvezeték.” Mindezekben csekély előrelépés történt 1938 júniusáig tartó polgármestersége alatt.

1938-ban Fáy István kecskeméti főispán Pest megye főispáni székét foglalhatta el, helyére pedig — 1938. június 15-én — Kiss Endre került. Kiss Endre főispán később a Sztójay kormány államtitkára lett, a kecskeméti főispáni tisztséget pedig Horváth Ödön, a Kecskeméti Közlöny főszerkesztője töltötte be.

Liszka Béla (1938—1944)

A polgármesteri állást dr. Liszka Béla tanácsnok pályázta meg. 43 éves korában, 1938. július 18-án iktatták be hivatalába. Az Americana fiataljai fáklyás felvonulással ünnepelték.

Liszka Béla 1895-ben született Kecskeméten. Édesapja a kecskeméti főreáliskola tanára volt. 1914-ben a főreáliskolában érettségizett, majd a piarista gimnáziumban latin érettségit szerzett. Tanulmányait a kecskeméti református jogakadémia és a budapesti tudományegyetemen folytatta, 1920-ban szerezte meg államtudomá-

nyi oklevelét. Közben megjárta a háború különböző frontjait, orosz hadifogságba került, ahonnan 1917 decemberében hazaszökött.

Politikai hovatartozása már a Tanácsköztársaság idején egyértelműen megmutatkozott. Résztvett a szentkirályi fegyveres ellenforradalmi mozgalom megszervezésében, majd annak leverése után Szegedre menekült és 1921. május 9-ig a nemzeti hadseregben teljesített katonai szolgálatot.

1921 májusától különböző városi hivatalokat töltött be Kecskeméten. Először fogalmazó volt a közművelődési és társadalompolitikai ügyosztálynál, majd főispáni titkár, később aljegyző, a kihágási büntetőbíró-ság vezetője, főjegyző, végül — 1937-ben — tanácsnok és az ún. IV. ügyosztály vezetője (hatáskörébe tartoztak a katonai, állampolgársági, szegénységi, kórházi ügyek).

Sokféle közigazgatási feladatot végzett, résztvett a tanyai közigazgatás megszervezésében, több egyesületben tevékenykedett. Felkészültségét, kitűnő nyelvtudását az idegenforgalom és a kereskedelmi kapcsolatok terén is hasznosította. Polgármesteri éve alatt az ellenforradalmi rendszer feltétlen kiszolgálása, egyre erősebben jobboriolódás jellemezte.

1942 áprilisában Liszka Béla hazafias szónoklattal buzdította a Kecskeméten megszervezett 13. könnyű hadosztály katonáit, akiket — a 2. magyar hadsereg részeként — a frontra indítottak. (A búcsúztatáskor jelen volt még és beszédet mondott többek között Kállai Miklós miniszterelnök és Szász Lajos államtitkár, országgyűlési képviselő is. A hadosztály parancsnoka Liszka Béla baráti köréhez tartozott: Grassy-Grasch József vezérőrnagy, aki az újvidéki vérengzésekben is részt vett, majd 1944-ben a Hunyadi SS páncélos hadosztály parancsnoka lett, Szálasi altábornaggyá léptette elő.)

Buzgón végrehajtotta a zsidókkal szembeni intézkedéseket, megtiltotta a zsidó orvosok működését, kitiltotta a zsidókat a strandról, bezáratta az ortodox fürdőt. 1944 májusában többedmagával irányította a kecskeméti zsidók gettóba gyűjtését és kegyetlen körülmények között történő őrzését, majd a téglagyári gyűjtőtáborba való szállításukat és deportálásukat.

(A gettó parancsnoka Zöldi Márton százados volt, aki az újvidéki eseményekben tömeggyilkosként vett részt, és Kecskemét előtt már több város gettóügyeit intézte.)

Liszka Béla a német megszállókat barátián fogadta, együttműködött a Gestapóval, beleegyezésével kezdte meg működését a nyilasok kecskeméti szervezete.

Betiltotta a szociáldemokrata párt működését, majd — Révész László országgyűlési képviselő tiltakozása ellenére — a kisgazdapárt tevékenységét is megakadályozta.

Több letartóztatási akcióit szervezett a kommunistagyanús emberek ellen, az utolsót 1944. október 10—15. között. Ezt még Kiss Endre volt polgármester — akkor már államtitkár — is rosszallóan vette tudomásul: „... amikor az orosz csapatok már Kecskemét kapuit döngetik maguk még mindig embereket tartanak fogva?”

1944. október 20-án Liszka Béla az elsőként tett esküt a Szálasi kormányra. 1944. október 23—24-én a polgármester aláírásával megjelent a kényszerkiürítésről szóló hirdetmény. A parancs végrehajtása, az értelmetlen kiürítés mérhetetlen károkat okozott a városnak.

A lakosság jelentős része szerencsére csak néhány kilométernyire távozott, és a felszabadulás napját (okt. 31.) követően hazatért. Liszka Béla a visszavonuló németekkel menekült és hagyta el az országot.

Sz. K. I.

MIRE KÉSZÜL IDÉN AZ ÉKÜ?

Olcsóbban és többet aszfaltoznak

Kecskeméten — talán a méretek miatt is, talán más okból — szakosodtak a másutt általában egy szervezetben dolgozó, hagyományos városi közszükségleti feladatokat — temetkezés, köztisztaság, útfenntartás, -építés — ellátó költségvetési üzemek. A városi tanács Építési Költségvetési Üzemének ÉKÜ műszaki vezetőjétől, Nagy Gábertől elsőként azt kérdeztem, szükség van-e egyáltalán még a munkaszervezet nevében a költségvetési szóra. Hiszen a helyi társintézmény átalakult, s nevéből is immár hiányzik a jelző, a lakosságot pedig inkább zavarja, mint tájékoztatja ez a fajta cégjelölés.

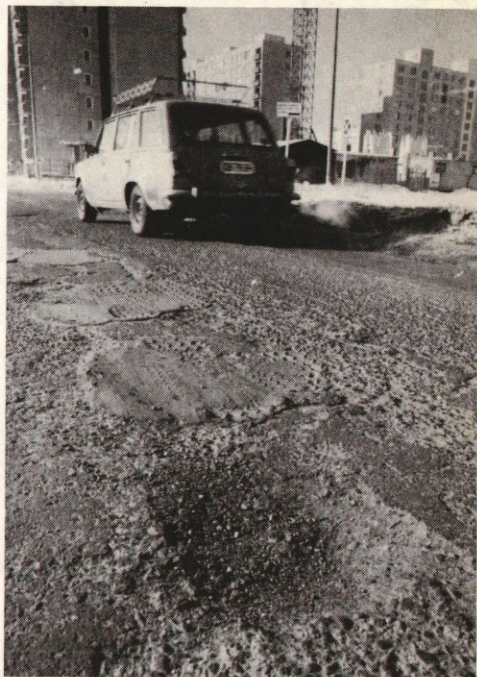
A műszaki főiskolát végzett, jelenleg a közgazdasági egyetemen tanuló fiatal vezető szerint ez a név a legkisebb gondjuk. Bár szavai némiképp mégis a javaslatot támasztják alá, amikor elmondja, hogy tevékenységük nagyon távol van már a költségvetési üzemek hagyományosan felfogott működési körétől.

Ugyanis egy költségvetési üzem a klasszikus formában a tanács által jóváhagyott költségvetési keretből végzi a számára megszabott munkát — egészen addig, amíg a pénze futja. A kecskeméti építési üzem 1987-ben mintegy 10 millió forintot fordíthat útfenntartásra, az ehhez kapcsolódó járulékos munkákra tanácsi keretből, költségként, normatív elszámolás alapján. Hasonló nagyságú volt ez az összeg tavaly is, az üzem árbevétele pedig 600 ezer híján elérte a 100 millió forintot.

A fennmaradó, s a tevékenység 90 százalékát kitevő munka a vállalkozásokból jön össze. Erre azért van szükség, mert az alapításkor már úgy tervezték, hogy a tanácsi beruházási építési feladatok egy részét, a kisebbeket szintén az üzem oldja meg. Ehhez mérten határozták meg a munkagépek teljesítőképességét és a dolgozói létszámot is. S hogy a meglévő kapacitást a leghatékonyabban hasznosítsák, ahhoz vállalkozni kell. Különösen, amióta a belső arányok változása — a költségvetési munkák csökkenése — miatt az üzem erősen nyereségérdekelte vált.

Hogy hol és mit csinálnak az üzem dolgozói, illetve hová nem jutnak el, azt működési területükön, a városban mindenki tudja, hisz látja. A cég tevékenységének és árbevételének mintegy 70 százalékát az út- és parképítés teszi ki, elsősorban az új lakótelepeken. Kizárólagosan az ő feladatuk a városi utak, járdák karbantartása, a magasepítő részleg dolga kisebb épületfelújítások, iskolabővítések elvégzése. Tavaly még a városközponti új buszváró építését is vállalták.

Bár az idei munkaprogramot még nem véglegesítették — ez a tanács jogköre, s ennek utána szerződéses viszonyba kerül egymással az üzem és a tanács, amiből időnként ellentmondások

Mácusi: olcsóbb aszfaltból több utat javíthatnak.

adódhatnak —, az biztos, hogy az Árpádvárosban, a Széchenyivárosban és a Vacsihegyben folytatódik a környezetrendezés, s bővítik a Kátonatelepi iskolát. Márciusban átadják az üzem hideg aszfaltkeveréket előállító telephelyét, s az ott készülő anyagból olcsóbban és gyorsabban tudnak dolgozni, ezáltal több járda és út aszfaltozását fogják kijavítani.

A munkát nehezíti, hogy gyakorta hiányos az átlagosan 260-as dolgozói létszám, jóllehet az éves keresetszint az üzemben 73 ezer forint. Különösen útépitőket és nehézgépközlekedőket keresnek.

Azt tervezik, hogy bővítik a vállalkozási tevékenységet. Ehhez rugalmasabbá kell tenni a belső struktúrát. A jelenlegi stabilitás kialakulásában szerepe van a viszonylag állandó piacot jelentő tanácsi megbízatásoknak, ugyanakkor a sok terven felüli, vagy nehezen tervezhető, rövid határidejű feladat megoldása érdekében mozgékonyabbnak kell lenniük. Így állhatják csak a versenyt a külső cégek által kínált szabadáras munkákban, s így tudják növelni a nyereségüket is, amely az elmúlt esztendőben hozzávetőlegesen 3 millió forint volt.

PERMETORVOSSÁGOK — RECEPTE

A növénypatikában

A gondos gazda ma már nem elégedhet meg a mérges hűmmögéssel, az ideges fejvarkargatással vagy az önnyugtató kérdés — jaj, most mit csináljak? — állandó ismételtetésével, ha úgy látja, valami „nyavalya” ütötte fel a fejét dédelgetett kertjében. Többnyire úgyszólamó hiába nézegeti a foltos, rozsdás vagy összesodródott levél színét és fonákját, aligha tudja eldönteni miféle titokzatos kór támadta meg növényeit. Ha pedig mégis a fejére csap, hogy megvan a megoldás, akkor sem biztos a leghelyesebb döntés. A szakönyv és a szaküzlet is csak annak segít igazán, aki tudja, hogy milyen nehéz bajra, milyen gyógyír dukál.

Aki tehát olcsón, szakszerűen, a környezetet kímélve óhajt beteg növényeinek orvosa lenni, egészen biztosan nem bánja meg, ha felkeresi Kecskeméten a Halasi út 29. szám alatt működő növényegészségügyi szakrendelést. Tavaly május 4-e, a nyitás óta 1397-en kérdezték meg itt, hogy mitévők legyenek? Legtöbben Kecskemétről és környékéről érdeklődtek, de jártak itt Solt-

ról, Dabasról, Szentesről, Hódmezővásárhelyről, sőt Sátoraljaújhelyről is.

A Bács-Kiskun Megyei Növényvédelmi- és Agrokémiai Állomás és a kecskeméti AGROKOR közös üzemeltetésű növénypatikája újra várja a kiskertek, hobbitelkek, házikertek tulajdonosait. A „rendelőben” két szakember a behozott levél és talajminta alapján tavasztól őszig tartósan teljes technológusi iránymuta-

tást ad. A levélanalízis alapján meghatározzák a betegséget, felállítják a diagnózist és a megfelelő permetszerek használatát javasolják. A szakrendelés közvetlen közelében működik egy mezőgazdasági szakbolt, ahol a „receptet” beválthatják a kiskerttulajdonosok. A növényvédő szerek ajánlata igazodik a boltban kapható kínálathoz, így talán senkinek sem kell csalódottan távoznia. Ha a növénybetegség nagyon komolynak látszik, akkor az analízist az agrokémiai állomás laboratóriumában végzik.

A szaktanácsadás többnyire díjtalan, csak egyes konkrétan meghatározott vizsgálatokért (például a talajvizsgálatért) kell térítést fizetni.

Aki nem tud a helyszínre személyesen elmenni, telefonon is érdeklődhet a 28-600-as szám 161-es mellékén. Telen pedig a 26230-as hívószámon érdemes próbálkozni. Tavasztól őszig reggel fél nyolctól délután ötig, szezonon kívül pedig nyolc és tizenkettő óra között várja a növényegészségügyi szakrendelés az érdeklődőket.

Gazdag a választék a boltban.

SZÜLETTEK: Horváth Kitti (Király Erzsébet Mária), Lőrincz Luca Dorottya (Gömöry Dorottya), Gírhinty Anett (Szabó Henriette), Kállai Tímea (Dorogi Mária Amália), Huszka Gábor (Sinkai Ilona), Kozma Levente (Szakonyi Tünde), Kalmár András Ferenc (dr. Kőszegfalvi Edit), Gala Szilvia (Bali Hajagos Ildikó Ilona), Sándor Kornélia (Horváth Judit), Gulyás György Attila (Darányi Katalin), Molnár Árpád Szilveszter (Loboda Györgyike), Hegedűs Antal Roland (Gyulai Zsuzsanna), Németh Szilvia (Tóth Piroska Terézia), Faragó Melinda (Koncsik Mária), Vandszár Kata (Hajagos Csilla Ilona), Bende Adrián Zoltán (Fekete Brigitta), Vida András (Ortelli Ildikó), Nagy Tamás (Turcsán Éva Anikó), Polyák Mihály (Hajdú Edit), Szabó Ádám Lajos (Baán Mária Valéria), Mészáros Ádám (Juhász Sarolta Judit), Lovas József (Takács Terézia), Medgyesi Imre (Tari Irén), Kálmán Orsolya (Varga Ildikó Erzsébet), Margit Norbert (Oláh Márta), Szűcs Ferenc (Szakáll Ibolya Anna), László Péter István (Maksi Sarolta), Szeverényi Richárd (Gaszó Zsuzsanna), Egri Balázs István (Kiss Éva), Gacza Melinda Anna (Horváth Éva), Görbe Szabina (Sándor Borbála), Breszkó Ágnes (Szabados Éva), Nagy Katalin (Dolgos Katalin), Czelleng Nikolett Ildikó (Vakulya Ildikó Éva), Kósa Antal (Török Katalin), Benedek Melinda Mónika (Vajda Ilona), Simon Éva (Tasi Éva), Fejér Julianna Edit (Strausz Julianna), Barna Nikolett (Sallai Erzsébet), Csópey Mónika (Kelemen Ildikó), Szabó Tünde (Bencsik Rozália), Komáromi Szilvia (Márki Mária Erzsébet), Szemerédi Balázs István (Veszelszki Julianna), Szelei Klára (Miklós Klára), Kondé Zsófia (Angyal Margit Ilona), Sohajda Zsófia (Göhr Edit Klára), Patai Éva (Varga Erzsébet), Begisdán Fruzsina (Lukács Zsuzsanna), Szekeres Gábor (Kis Anna Mária), Nagy Ádám (Hegyesi Gizella), Szimuly László (Dósi Ibolya), Kovács Zsanett (Szécsi Anikó), Kovács Gabriella (Kovács Márta Klára), Kis Gergely (Tarjánai Katalin Ilona), Rab Andrea Rózsa (Valkai Rózsa), Kalocsai László (Dobos Mária), Uhljár Zsuzsanna (Csörgi Katalin), Papp Réka (Trecksó Mária), Horváth Bence (Raffai Cecília), Csaba Zoltán (Bagi Edit Sarolta), Baki Brigitta (Bíró Éva), Hegyi Anita Mária (Antal Mária Ilona), Mészáros Ferenc (Horváth Erika), Benyó Anikó (Kovács Anikó Ilona), Józsa Viktória (Szabó Erika), Földi

Nikolett (Vajda Zsuzsanna), Ficsor Gábor (Makai Krisztina), Karaszai Edina (Szűcs Klára), Herédi-Szabó Gábor (Vadász Mária), Németh Károly (Faragó Ilona Zsuzsanna), Gyulai Gábor (Holló Éva Mária), Roza Orsolya (Szabó Mária Terézia), Dávid Bernadett (Fekete Ildikó), Rigó Sándor István (Kiss Éva Mária), Vincze Gábor (Ludányi Éva), Mészáros Edina Márta (Kerekes Márta Mária), Szabó Gyöngyi (Csontos Edit), Talabér Annabella (Szénási Gabriella), Timári Petra (Vörös Katalin), Szalai Szilvia (Földi Aranka), Zolnai Barbara (Lovas Erika), Halász Ildikó (Mészáros Erika), Tasi Hajnalka (Pintér Rozália), Gyuris Lilla (Balog Judit), Tarjánai András (Lólé Jolán), Sárói-Szabó Pál (Fekete Julianna), Szabó Dávid (Firtnermaister Klára), Halász József (Kaszás Éva Zsuzsanna), Feleky Mirkó (Bontovics Inez), Varga Krisztián (Katona Julianna Katalin), Strobl Katalin (Tóth Julianna Katalin), Fehér Imre Zoltán (Berkli Olga), Dobosi Károly (Goczony Edit), Végh Viktor (Pápai Ágnes), Papp Zoltán Attila (Péternári Katalin Mária), Szabó Sára (dr. Bankó Ágnes), Horváth Gyöngyi (Cseh Mária Ildikó), Nagy Gábor (Mészáros Margit), Nagy Sándor (Gulyás Emília), Kocsis Dávid (Gulyás Erika Erzsébet), Pásztor Attila (Kállai Márta), Katona Bernadett (Laczó Mária), Balai Melinda (Vincze Aranka Edit), Marton József (Krajcsosvski Klára Judit), Szabó Viktor (Kaldenекker Erika Mária).

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK:

Kovács Sándor és dr. Bakos Ágnes, Kovács János és Szilágyi Terézia, Orbán László és Jakab Ilona, Tóth István László és Kis Edit, Tanczos Ferenc és Jávorka Ágota, Kis Lajos és Bogáromi Margit, Garzó János és Tóth Katalin, Halász László és Vörös Irén, Santa Béla és Récsi Anikó Mária, Bari József és Bulla Anikó Ildikó, Lovász József és Csóvári Erzsébet Éva, Mányi Imre István és Ladányi Katalin, Braun Péter és Zsámboki Julianna, Laczkó Zolt József és Técsi Erika Klára, Beke Gábor és Ackerl Zsuzsanna Zita, Hübl Hans és Molnár Judit Emília, Szalay Imre Sándor és Kállai Veronika Irén, Fodor István és Kazinczi Anna, dr. Bódog Zoltán Tibor és dr. Dedák Erzsébet.

MEGHALTAK: Romhányi Ferenc, Csomor Istvánné Hugyák Piroska, Adácsi Antal, Szigethy József, Meggyes József, Szabó Józsefné Horváth Rozália, Szél József, Ker-

tész Sándor, Balog Zoltán, Lobozár Jánosné Marsó Rozália, Keserű József, Hatos János, Bene Antalné Mányoki Mária, Halmosi Mihály, Deák Jánosné Bányaí Róza, Halasi Ferencné Andó Erzsébet, Szakál István, Papp Elekné Horváth Margit, Kalán Lajos, Hegedűs Lászlóné Margit Eszter, Varga János, Laczi Imréné Bóna Mária, Telek Zoltán Zsolt, Ország László, Brada László, Mucha József, Pásztor János, Tóth András, Ágoston József, Nagy Ferencné Harangi Erzsébet, Sutus Gergelyné Dakó Erzsébet, Tóth István, Kőköny Anna Mária, Markó István, Kovács Józsefné Oláh Etel, Kovács Istvánné Varga Ilona, Somogyi Pálné Balog Mária, Weiszgerber Katalin, Csuka Imre, Király István, Holló István, Felföldi Dezső, Szabó Károlyné Tóth Mária, Lázár András, Hajagos Pál, Jámor Ferencné Szabó Terézia Margit, Nyíri Miklósné Marozsi Lidia, Sárjai-Szabó László, Jerkus János, Gergelyi Margit, Katona József, Szabó Péterné Szeleni Anna, J. Kiss Sándor, Hajnal Lőrinc, Márkovics Márkné Varga Julianna, Szászvári Tiborné Verbanics Viktória Anna, Bimbó Pál Lajosné Till Katalin, Csősz Imre, Kis Péter Pál, Kereckey Spiridon Elekné Fröhlich Klára, Mőcza Imréné Pesti Ilona, Szabó Gergely, Kőszegi János, Pullai Béláné Kreicsowszki Mária, Halász Istvánné Andreszkó Rozália, Berkes Pál, Darida János, dr. Nagy Lajos Adorján, dr. Tajthy Sándorné dr. Szand Mária Magdolna, Barna János, Katona János, Szabó Mihály, Főző Pálné Szabó Mária, Balaton László, Pallagi Józsefné Kovács Ilona, Cserna Károlyné Orgoványi Erzsébet, Nagy Mihályné Szeri Rozália, Molnár Ferencné Dancsa Rozália, Schwastza Sándorné Mőcza Mária, Kovács Ferenc, Róth Antalné Szakonyi Rozália, Szabó Albert Zolt, Juhász János, Szász Ferenc, Tóth Sándorné Őze Rozália, Pancza Ferencné Dóra Olga Irén, Sinkó Gyuláné Hajagos Mária, Fallier Ilona, Lipóty István János, Dudás Imre, Katona Mihály, Kasza Ferenc, Gajdács József, Bujdosó-Baranyi Pál, Szalontai László, Bíró Ernőné Berkes Ilona, Németh László István, Kovács Istvánné Lévai Anna, Vermes István, Takács László, Kulhanek Péter Pálné Tóth Eszter, Farkas-Szabó István, Nagy László, Török István, Virgoncz József, Dohi György, Tóth László Károly, Cserháti József.

1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11
12						13			14		
	10			6			2	3			
		15					16				
17	18		19			20			21		
	4			9						8	
22		23			24			25			
		7									
26				27			28			29	
								1			
30			31						32		
33					34		35			36	
				5							
37			38								

BERKES FERENC RÖL, a Tanácsköztársaság kimagasló kecskeméti vezetőjéről szól rejtvényünk. A jobb alsó sarkukban megszámozott négyzetek betűit sorrendben összeolvasva annak a városparancsnoknak a nevét kapják, akitől Berkes hivatalát átvette.

VÍZSZINTES: 1. Neves szegedi író, ő alkalmazza Berkest a Szegedi Naplónál (z. b.: M, R). 10. Némán épít! 12. Nápoly német neve. 13. Nagy termetű kalapos gomba. 15. a Tanácsköztársaság alatt, a városparancsnoki beosztás megszüntetése után ezt a funkciót töltötte be (z. b.: Á, I). 16. Kocsonyássá válik. 17. Parancsnok, röv. 19. Téli balatoni jelenség. 21. Csárda része. 22. Legyőzött fizeti. 24. Vissza: libanoni város. 25. ... és a párja — Alekszej Tolsztoj színműve. 26. Ramazuri. 27. Éliás társa a gyermekdalban. 29. Aroma, fordítva. 30. Népszerű francia énekes. 33. Állatot ingerlő. 35. Keservesen síró. 37. Rangjelző. 38. Függetlenségi vezér, képviselő volt, Berkes édesapja révén ismerkedett meg vele (z. b.: L, S).

FÜGGŐLEGES: 2. Távirati ő. 3. Helyez. 4. Gerincesek testében található kemény, rugalmas szövet, névelővel. 5. Becézett férfinév.

6. Magától előző. 7. Klasszikus és. 8. Sziget Szumátra közelében. 9. Kubai és holland autók jelzése. 10. Orvosi fecskendő (egy francia orvos nevéből). 11. Kezdetben ebben a minőségben dolgozott a Szegedi Naplónál (z. b.: T). 12. A Tanácsköztársaság kitörésekor ennél a lapnál dolgozott szerkesztőként (z. b.: É). 14. Még nem jár isibe. 18. Kórusban való éneklés. 20. Magas hőfokra hevülő. 23. Retten. 25. A magadhai birodalom királya, államvallássá tette a buddhizmust (i. e. 273—232). 27. Sportfogadás. 28. ... z-ig. 31. Vissza: az egyik nem. 32. Látnok, fordítva. 34. Állati lakhely. 36. Keleti táblajáték.

Bátori Géza

Beküldendő: a vízszintes 1., 15., 38. és a függőleges 11., 12. sz. sor, valamint a számok alapján összeállított név, március 15-ig, a Kecskeméti Szemle címére (6000 Kecskemét, Kossuth tér 1.)

A Kecskeméti Szemle februári számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése: vízszintes 1.: Értesítsen arról, ami; függőleges 14.: városunkban történik; vízszintes 14.: vagy történni készül. Az újság neve: Kecskeméti Lapok.

A helyes megfejtésért 100 Ft-os könyvtalványt kapnak: Piroksa Ferenc Kecskemét, Győzelem u. 3. III/9., Vágó András Kecskemét, Nyíri út 69. V/13., Bálint Károlyné Kecskemét, Benke József u. 26.